

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Οι επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 στην Απασχόληση στην Περιφέρεια Ηπείρου.

Ελευθερία Μπάσιου

Επιβλέπων: Μιχαήλ Διακομιχάλης

Πρέβεζα, Σεπτέμβριος 2022

The effects of the Covid-19 pandemic on Employment in the Region of Epirus.

Εγκρίθηκε από τριμελή εξεταστική επιτροπή

Πρέβεζα, 15/09/2022

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Επιβλέπων καθηγητής
Μιχαήλ Διακομιχάλης
2. Μέλος επιτροπής
Κωνσταντίνα Τσιλιγιάννη
3. Μέλος επιτροπής
Θεόδωρος Παππάς

© Μπάσιου Ελευθερία , 2022

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Δήλωση μη λογοκλοπής

Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις κυρώσεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία είναι εξ ολοκλήρου αποτέλεσμα δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους, μορφής και προέλευσης) για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία.

Επίθετο, Όνομα

Μπάσιου Ελευθερία

Ευχαριστίες

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κύριο Διακομιχάλη για τις υποδείξεις του και την καθοδήγησή του αλλά και την αμέριστη υπομονή του σε όλη τη διάρκεια της εκπόνησης της πτυχιακής μου. Οφείλω επίσης ένα μεγάλο ευχαριστώ στην οικογένειά μου, η οποία με στηρίζει σε κάθε μου βήμα.

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 1	12
1.1 Εισαγωγή.....	12
1.2 Εννοιολογική οριοθέτηση της πανδημίας.....	12
1.3 Ιστορική αναδρομή.....	13
1.4 Τρόποι μετάδοσης του ιού Covid -19.....	13
1.5 Μέτρα Πρόληψης από τον COVID-19.....	13
Κεφάλαιο 2^ο : Θεωρίες Ανεργίας και τρόπος μέτρησής της	14
2.1 Μαρξιστική Θεωρία.....	14
2.2 Νεοκλασική Θεωρία.....	16
2.3 Κευνσιανή Θεωρία	17
2.4 Ορισμός και τρόπος μέτρησης ανεργίας.....	18
2.5 Είδη ανεργίας.....	19
2.5.1 Εποχιακή ανεργία	19
2.5.2 Ανεργία Ανεπαρκούς Ζήτησης – Κευνσιανή Ανεργία	20
2.5.3 Ανεργία τριβής.....	20
2.5.4 Διαρθρωτική ανεργία	20
2.6 Οι Αιτίες της Ανεργίας.....	21
2.7 Οι Επιπτώσεις της Ανεργίας.....	22
Κεφάλαιο 3^ο Απασχόληση	23
3.1 Είδη συμβάσεων	23
3.1.1 Σύμβαση αορίστου χρόνου - Διάκριση από τη σύμβαση ορισμένου χρόνου.....	23
3.1.2 Συμβάσεις ορισμένου χρόνου- Δυνατότητα ανανεώσεων.....	24
3.1.3 Σύμβαση μερικής απασχόλησης.....	24
3.1.4 Συμβάσεις προσωρινής απασχόλησης- Απασχόληση μέσω ΕΠΑ	25
3.1.5 Συμβάσεις τηλεργασίας.....	26
Κεφάλαιο 4ο: Μέτρα Στήριξης της Απασχόλησης	27
4.1 Προγράμματα απασχόλησης για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας	27
4.1.1 Προσλήψεις και επιχειρήσεις ανά πρόγραμμα.....	31
4.1.2 Γεωγραφική κατανομή προσλήψεων (ανά Διοικητική Περιφέρεια)	32
4.2 Μέτρα στήριξης για την απασχόληση	32
Κεφάλαιο 5 : Η κατάσταση στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα	35
5.1 Γενικά Στοιχεία.....	35
5.2 Η εξέλιξη της απασχόλησης και της ανεργίας	36
5.3 Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας κατά το έτος 2021	39
Κεφάλαιο 6: Μελέτη Περίπτωσης Περιφέρειας Ηπείρου	40
6.1 Μεθοδολογία	40

6.2	Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Ηπείρου.....	41
6.3	Αριθμός απασχολούμενων στην Ήπειρο Α' τρίμηνο 2017 – Α' τρίμηνο 2022	51
6.4	Ποσοστιαία μεταβολή (μεταβολή εξαμήνου) του συνόλου των εγγεγραμμένων ανά φύλο, (αναζητούντων εργασία και μη) – περίοδος Α' εξάμηνο 2017 έως Α' Εξάμηνο 2017 στην Περιφέρεια Ηπείρου.....	57
Κεφάλαιο 7 : Συμπεράσματα.....		58
Βιβλιογραφία		62

Πίνακας Περιεχομένων Εικόνων

Εικόνα 2. 1 Πηγή: Βιβλίο Γ Ενιαίου Λυκείου Αρχές Οικονομικής Θεωρίας	16
--	----

Πίνακας Περιεχομένων Γραφημάτων

Γράφημα 5. 1 : Πηγή: ΙΝΕΓΣΕΕ	36
Γράφημα 5. 2 Πηγή: ΙΝΕΓΣΕΕ	37
Γράφημα 5. 3 Πηγή: ΙΝΕΓΣΕΕ	39
Γράφημα 5. 4 Πηγή: (ΙΝΕΓΣΕΕ ΕΤΗΣΙΑ, ΕΚΘΕΣΗ 2022)	40
Γράφημα 6. 5 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	48
Γράφημα 6. 6 : Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ	49
Γράφημα 6. 7: Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ	49
Γράφημα 6. 8 Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ	51
Γράφημα 6. 9 Πηγή: https://www.dypa.gov.gr	52
Γράφημα 6. 10 Πηγή: https://www.dypa.gov.gr	57

Πίνακας Περιεχομένων Πινάκων

Πίνακας 4. 1 Πηγή: https://www.dypa.gov.gr/	30
Πίνακας 4. 2 Πηγή: https://www.dypa.gov.gr	30
Πίνακας 4. 3 Πηγή: https://www.dypa.gov.gr	31
Πίνακας 4. 4 Πηγή: https://www.dypa.gov.gr	31
Πίνακας 4. 5 Πηγή: https://www.dypa.gov.gr	32

Πίνακας 6. 1 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr	41
Πίνακας 6. 2 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	42
Πίνακας 6. 3 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	42
Πίνακας 6. 4 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	42
Πίνακας 6. 5 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	42
Πίνακας 6. 6 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	42
Πίνακας 6. 7 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	42
Πίνακας 6. 8 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	42
Πίνακας 6. 9 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	43
Πίνακας 6. 10 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	43
Πίνακας 6. 11 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	43
Πίνακας 6. 12 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	43
Πίνακας 6. 13 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	43
Πίνακας 6. 14 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	43
Πίνακας 6. 15 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	43
Πίνακας 6. 16 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	44
Πίνακας 6. 17 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	44
Πίνακας 6. 18 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	44
Πίνακας 6. 19 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	44
Πίνακας 6. 20 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	44
Πίνακας 6. 21 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	44
Πίνακας 6. 22 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	44
Πίνακας 6. 23 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	45
Πίνακας 6. 24 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	45
Πίνακας 6. 25 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	45
Πίνακας 6. 26 Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	45

Πίνακας 6. 27	Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	45
Πίνακας 6. 28	Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	45
Πίνακας 6. 29	Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	46
Πίνακας 6. 30	Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	46
Πίνακας 6. 31	Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	46
Πίνακας 6. 32	Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	46
Πίνακας 6. 33	Πηγή: https://ypergasias.gov.gr/	46

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία μας απασχόλησε το πρωτόγνωρο παγκόσμιο φαινόμενο, αυτό της πανδημίας COVID-19, αλλά κυρίως οι επιπτώσεις της στην απασχόληση στην Περιφέρεια Ηπείρου. Στο πρώτο μέρος της εργασίας γίνεται περιγραφή του θεωρητικού μέρους, αναλύοντας όρους αναγκαίους όπως είναι η ανεργία, η απασχόληση, γίνεται επίσης αναφορά στην πανδημία ώστε να γνωρίσουμε ακριβώς τι συνέβη. Στο δεύτερο μέρος το οποίο είναι πιο πρακτικό, αφού αντλήσαμε στοιχεία από διάφορες πηγές όπως η ΕΛΣΤΑΤ, την INEΓΣΕΕ, το σύστημα ΕΡΓΑΝΗ κλπ. έγινε μία αξιολογή προσπάθεια να δούμε πως αποτυπώνονται στην ελληνική αγορά και ειδικότερα στην αγορά της Ηπείρου οι συνέπειες της πανδημίας, πως το ελληνικό κράτος δημοσιονομικά προσπάθησε να κρατήσει το κύμα απολύσεων σε χαμηλό επίπεδο, και τελικά κατά πόσο επηρεάστηκε ο εργαζόμενος και η απασχόλησή του.

Abstract

In this work, we were concerned with the unprecedented global phenomenon, that of the COVID-19 pandemic, but mainly with its work in the Region of Epirus. In the first part of the paper, a description of the theoretical part is given, analyzing necessary terms such as unemployment, work, there is also a reference to the pandemic so that we know exactly what happened. In the second part, which is more practical, since we obtained data from various sources such as ELSTAT, INEGSEE, the ERGANI system, etc. A worthwhile effort was made to see how it is reflected in the Greek market and in particular in the Epirus market.

Key words: Covid-19, Employment, Employee, Unemployment

Κεφάλαιο 1

1.1 Εισαγωγή

Η υγειονομική κρίση του COVID-19 αποτέλεσε για όλους ένα πρωτοφανές φαινόμενο.

Όταν αναφερόμαστε στον όρο κρίση εννοούμε κάθε συμβάν το οποίο επιφέρει δυσφορία στην κοινωνία και μπορεί να συμβεί σε οποιαδήποτε στιγμή χωρίς να δώσει καμιά προειδοποίηση. (MacNeil και Topping, 2007). Έγινε λοιπόν μια παγκόσμια προσπάθεια να ελεγχθεί η υγειονομική κρίση, με τις κυβερνήσεις να λαμβάνουν περιοριστικά μέτρα του πληθυσμού και των επιχειρήσεων με αποτέλεσμα να υπάρχουν σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις για τον πληθυσμό και τις επιχειρήσεις, κοινωνικές και ψυχολογικές επιπτώσεις σε όλες τις ηλικιακές ομάδες. Από την ημέρα που ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας έκανε αναφορά για πρώτη φορά για συρροή περιπτώσεων πνευμονίας στην πόλη Γουχάν της Κίνας τον Ιανουάριο του 2020 φτάνουμε στον Μάρτιο του 2020 όπου η κατάσταση κηρύχτηκε σε πανδημία. Μέχρι 31 Ιουλίου 2022 ο ΕΟΔΥ έχει ανακοινώσει 4.349.423 επιβεβαιωμένα κρούσματα (ΕΟΔΥ) και παγκοσμίως μέχρι και τις 02 Αυγούστου 2022 έχουν σημειωθεί 583,315,306 επιβεβαιωμένα κρούσματα covid-19 και 6,422,559 θάνατοι. (worldometers.info). Η Ελλάδα έλαβε αρκετά δημοσιονομικά μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας σε μία προσπάθεια να μην χαθούν θέσεις εργασίας και να διατηρηθούν οι ήδη υπάρχουσες, περιόρισε τον πληθυσμό της και τις επιχειρήσεις με συνεχόμενα lockdown, απαγορεύσεις κυκλοφορίας κλείσιμο δομών κάθε είδους όπως εκπαιδευτικά ιδρύματα, θρησκευτικούς χώρους κλπ.

1.2 Εννοιολογική προσέγγιση της πανδημίας

Ο όρος «επιδημία» προέρχεται ετυμολογικά από την αρχαία πρόθεση επί και το αρχαίο ελληνικό ουσιαστικό δήμος. (Τεγόπουλος και Φυτράκης, 2004). Όταν χρησιμοποιούμε τον όρο επιδημία αναφερόμαστε στο ξέσπασμα ενός ιού σε συγκεκριμένο πληθυσμό και χρόνο. Άρα όταν αναφερόμαστε στον όρο πανδημία εννοούμε την επιδημία μιας μολυσματικής ασθένειας, όπου έχει γρήγορη εξάπλωση σε παγκόσμιο επίπεδο και είναι απειλή για τον παγκόσμιο πληθυσμό. (ΕΟΔΥ, 2021)

1.3 Ιστορική αναδρομή

Στο τέλος του Δεκέμβρη του 2019 στην κινεζική πόλη Wuhan (πρωτεύουσα της επαρχίας Hubol στην Κίνα) ξεκίνησε ένα επιδημιολογικό κύμα πνευμονίας. Στις αρχές του 2020 το κινεζικό κράτος, διαπιστώνει ότι αίτιο της επιδημίας ήταν ένας νέος στέλεχος κορωνοϊού, που μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν είχε προσβάλει ξανά τον άνθρωπο. Πρόκειται για ένα νέο είδος ιού και ανήκει στην οικογένεια των κορωνοϊών, όπου όμως είναι γνωστοί στην ιατρική κοινότητα για πάρα πολλά χρόνια. Ο νέος ιός ονομάστηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και δόθηκε το όνομα SARS-CoV-2 και την ασθένεια που προκαλεί COVID-19 (Corona Virus Disease-19). Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας κήρυξε την κατάσταση πανδημική, καθώς ο ιός έχει ήδη εξαπλωθεί σε αρκετές χώρες ανά τον κόσμο, ανάμεσά τους και η Ελλάδα, με εκατομμύρια πλέον επιβεβαιωμένα κρούσματα και θανατηφόρα περιστατικά. Οι περισσότερες χώρες έλαβαν πρωτοφανή μέτρα με σκοπό να γίνει αναχαίτιση του ιού και να μην εξαπλωθεί, επιβάλλοντας καραντίνα, αναστολή λειτουργίας εκπαιδευτικών ιδρυμάτων κλπ. (bioiatriki.gr)

1.4 Τρόποι μετάδοσης του ιού Covid -19

Σύμφωνα με τα υπάρχοντα δεδομένα όλα δείχνουν ότι η εξάπλωση του ιού γίνεται κυρίως ανάμεσα σε άτομα τα οποία έχουν στενή επαφή όπως για παράδειγμα σε απόσταση συνομιλίας. Η εξάπλωση του ιού μπορεί να γίνει από τη μύτη ή το στόμα από ένα άτομο το οποίο είναι μολυσμένο από σωματίδια υγρού σε περίπτωση που αρχίσει να βήχει ή να μιλάει κλπ. Κάποιο άλλο άτομο μπορεί να προσβληθεί όταν αυτά τα μολυσμένα σωματίδια διέλθουν μέσω του αέρα και το άτομο τα εισπνεύσει. (WHO 2022)

1.5 Μέτρα Πρόληψης από τον COVID-19

Το πρώτο κρούσμα κορωνοϊού έκανε την εμφάνιση του στην Ελλάδα στις 26/02/20. Το πρώτο θανατηφόρο περιστατικό καταγράφηκε στις 12 Μαρτίου το 2020 και αφορούσε άνδρα 66 ετών. Αρχικά με το ΦΕΚ Α/42/25.2.2020 προσδιορίστηκαν όλες οι αναγκαίες ενέργειες ώστε να αποφευχθεί και να αποτραπεί η διάδοση του ιού, όπως ήταν υποχρεωτική η κλινική αλλά και εργαστηριακή εκτίμηση ανθρώπων οι οποίοι εμφανίζουν συμπτώματα τα οποία μοιάζουν με αυτά της μόλυνσης από τον COVID -19 και άμεσα ο περιορισμός τους και η απομόνωση σε περίπτωση που επαληθεύεται κλινικά. Έπειτα με σκοπό να

προστατευτούν οι πολίτες , όλα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα τέθηκαν σε αναστολή , όπως επίσης και τα καταστήματα εστίασης , χώροι πολιτισμού αλλά και τέχνης, χώροι άθλησης και εμπορικά κέντρα σε όλη τη χώρα. Επίσης ακολούθησε άλλη μια κοινή υπουργική απόφαση όπου απαγορευόταν όλες οι θρησκευτικές λειτουργίες και ιεροπραξίες σε χώρους λατρείας.

Επόμενη ενέργεια που ακολούθησε ήταν με το ΦΕΚ 986/Β/22-3-2020 η κοινή υπουργική απόφαση σύμφωνα με την οποία προβλεπόταν περιορισμός στην κυκλοφορία των πολιτών με μόνο αναγκαίες και συγκεκριμένες εξαιρέσεις όπως ανάγκες ζωτικής, προσωπικής ή επαγγελματικής φύσεως. Όλα αυτά τα μέτρα είχαν ως επακόλουθο ανακλήσεις κανονικών αδειών των εργατών υγείας και την ενίσχυση του τομέα της υγείας με επικουρικό προσωπικό. (Μαγδαληνή Τριανταφυλλίδου, 2020)

Κεφάλαιο 2^ο : Θεωρίες Ανεργίας και τρόπος μέτρησής της

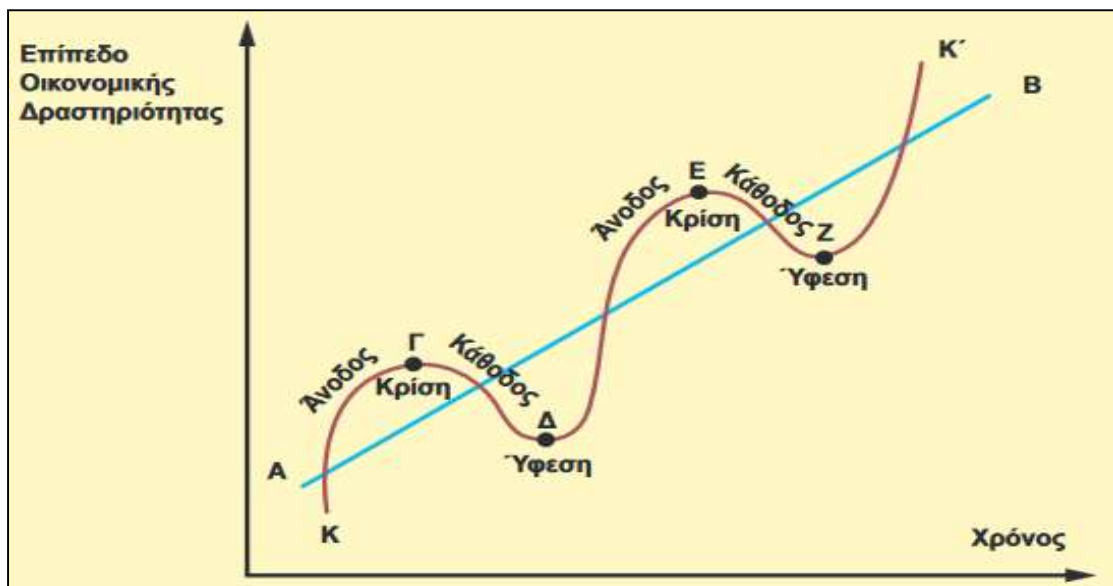
2.1 Μαρξιστική Θεωρία

Ο Καρλ Μαρξ αποτυπώνει τη βασική του θεωρία για την ανεργία στο έργο του το οποίο ονομάζεται «Μισθωτή Εργασία και Κεφάλαιο» (Καρλ Μαρξ, Έκδοση 2010) και έτσι αναπτύσσει μια θεωρία η οποία είναι αντίθετη με τη νεοκλασική θεωρία της ανεργίας όπου οφείλεται στη μη σωστή λειτουργία της αγοράς. Ο Μαρξ (1818-1883) ήταν Γερμανός ο οποίος είχε πολλές ιδιότητες όπως: φιλόσοφος, δημοσιογράφος και οικονομολόγος ο οποίος καθιέρωσε τον κομμουνισμό και στήριζε την άποψη ότι στο οικονομικό σύστημα και την κοινωνία υπάρχει μια αέναη σύγκρουση ταξική, εργαζομένων και κεφαλαιοκρατών, των οποίων πάντα τα συμφέροντα θα είναι αντικρουόμενα. Στο τέλος της δεκαετίας του 1920 αυτή η θεωρία έγινε πολύ αποδεκτή λόγω της Σοβιετικής ένωσης.

Σύμφωνα με τον Μαρξ ο οποίος αναλύει την ανεργία με την έννοια ότι υπάρχει σύνδεση με την εξειδίκευση που απαιτείται για κάθε θέση εργασίας, με την υπερβολική εξειδίκευση η εργασία έχει ως αποτέλεσμα να γίνεται όλο και πιο μονότονη. Οι εργαζόμενοι γίνονται όλο και λιγότερο παραγωγικοί με τη συνεχή ενασχόληση. Ο ανταγωνισμός ανάμεσα στους εργαζομένους αυξάνεται όσο πιο εύκολα μαθαίνουν να κάνουν κάτι (στην εργασία του ως αντικείμενο), κάτι το οποίο οδηγεί τους μισθούς σε μείωση επειδή μειώνεται το κόστος παραγωγής. Αναφέρει ιδιαιτέρως την είσοδο στην παραγωγική διαδικασία των μηχανημάτων-μηχανών. Τα μηχανήματα έχουν μεγαλύτερη παραγωγική δυνατότητα και παράγουν παραπάνω μονάδες προϊόντος σε πολύ μικρότερο χρονικό διάστημα, κάτι το

οποίο προτιμούν οι επιχειρήσεις συγκριτικά με το εργατικό δυναμικό. Ο συνδυασμός της αύξησης της εξειδίκευσης και της μείωσης των μισθών του εργατικού δυναμικού αλλά και η αύξηση στην προτίμηση για μηχανήματα επιτρέπει στη θεωρία του Μαρξ να αναδείξει με τη σειρά της, το δικό της τρόπο εξήγησης για τις κρίσεις τις οποίες περνούν τα οικονομικά συστήματα κατά περιόδους. Άρα με αυτήν την έννοια η ένταση και η συχνότητα των κρίσεων αυξάνεται καθώς η αύξηση προϊόντων τα οποία παράγονται μειώνουν τη δυνατότητα εύρεσης νέων αγορών ώστε να υπάρξει οικονομική εκμετάλλευση.

Στο έργο του Καρλ Μαρξ έχει δοθεί η ερμηνεία ότι συνδυάζει στο οικονομικό σύστημα κάθε οικονομική κρίση (εικόνα 2.1) με την ανεργία. Άρα μπορεί να δοθεί μια εξήγηση για την ανεργία την οποία παρατηρείται στην οικονομία και τις εκάστοτε μεταβολές οι οποίες παρατηρούνται στα ποσοστά σε κάθε περίοδο. Επίσης με τη μέθοδο του Μαρξ δίνεται η εξήγηση ώστε να δικαιολογηθεί μια οικονομική κρίση και δεν είναι άλλη από τις μεταβολές τις οποίες οι επιχειρήσεις παρατηρούν στο περιθώριο κέρδους. Σε περίοδο ανάπτυξης (άνθησης) , η ζήτηση για εργασία είναι αυξημένη, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι πρέπει να υπάρχει ικανοποίηση στο γεγονός ότι η ζήτηση για αγαθά είναι αυξημένη. Επίσης προς ίδια κατεύθυνση κινούνται και οι μισθοί, οι οποίοι έχουν αυξητική τάση. Τα ποσοστά ανεργίας μειώνονται καθώς με την αύξηση της ζήτησης εργασίας ακολουθεί μείωση της προσφοράς της εργασίας. Βέβαια οι αυξήσεις στους μισθούς προκαλούν στις επιχειρήσεις μείωση του περιθωρίου κέρδους. (κρίση υπερσυσσώρευσης). Σε μία ανάλυση ακόμη της ανεργίας σαν φαινόμενο, γίνεται αναφορά στο περιθώριο του κέρδους το οποίο επηρεάζει την ασχολία του κόσμου των επιχειρήσεων μελλοντικά με επενδύσεις. Γίνεται εύκολα κατανοητό ότι η αύξηση που υπάρχει στο περιθώριο κέρδους προσδίδει αύξηση και στη θέληση για επενδύσεις. Όταν παρατηρείται μείωση στα ποσοστά κέρδους των επιχειρήσεων, έπειτα δε συγκεντρώνεται κεφάλαιο ώστε να γίνουν επενδύσεις έτσι ως αποτέλεσμα είναι να υπάρχει απώλεια θέσεων εργασίας και αύξηση της ανεργίας. Ο Μαρξ έδωσε στους ανέργους την ονομασία η οποία έγινε γνωστή ως «εφεδρικός βιομηχανικός στρατός». Άρα στα συστήματα καπιταλισμού η βάση της ανεργίας έρχεται από την ανικανότητα των συστημάτων να μπορούν να εκμεταλλευτούν την εργασία.

Εικόνα 2. 1 Πηγή: Βιβλίο Γ Ενιαίου Λυκείου Αρχές Οικονομικής Θεωρίας

2.2 Νεοκλασική Θεωρία

Η Νεοκλασική θεωρία είναι μία από τις βασικότερες θεωρίες που αναφέρονται στην ανεργία και τη γενικότερη αγορά εργασίας. Ο Alfred Marshall (1842- 1924) – ο οποίος θεωρείται από τους πρώτους νεοκλασικούς - και ο Άρθουρ Πιγκού που θεμελίωσε το νεοκλασικό θεώρημα της ανεργίας θεωρούνται από τους βασικότερους εκφραστές της. Πρακτικές της μικροοικονομίας είναι οι τρόποι που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση αυτής της θεωρίας και στηρίζονται σε θεωρίες για τη ζήτηση και την προσφορά για την αγορά εργασίας και τους παράγοντες που καθορίζουν το ύψος των μισθών. **(Χλέτσος Μιχάλης)**

Η μέθοδος αυτή θεωρεί ότι η αγορά εργασίας λειτουργεί με τον ίδιο τρόπο που λειτουργεί η αγορά κάθε προϊόντος και άρα οι δυνάμεις ζήτησης και προσφοράς είναι αυτές που έχουν καθοριστικό ρόλο στην ισορροπία. Βέβαια είναι σημαντικό να γίνει κατανοητό ότι αυτή η θεώρηση έχει να λάβει υπόψιν και άλλες υποθέσεις όπως είναι οι εξής:

- ❖ Οι συνθήκες του τέλει ανταγωνισμού στην αγορά εργασίας και ότι γίνεται αποδεκτό από όλους τους καταναλωτές ότι πρόκειται για κατάλληλη αγορά εργασίας.
- ❖ Οι προτιμήσεις των εργαζομένων και των επιχειρήσεων καθορίζουν τις δυνάμεις της ζήτησης και της προσφοράς. (οριζόντιο άθροισμα καμπυλών προσφοράς και ζήτησης).
- ❖ Με τον ίδιο τρόπο που καθορίζεται η τιμή για οποιοδήποτε προϊόν καθορίζεται και ο μισθός. (ζήτηση και προσφορά).

❖ Για να προκύψει ισορροπία η ζήτηση και η προσφορά θα πρέπει να είναι ίσες.

Η ισορροπία στην αγορά θα επιτευχθεί όταν ικανοποιούνται όλες οι μεταβλητές που εξισώσουν την προσφορά και τη ζήτηση.

Σύμφωνα με την νεοκλασική θεωρία το σημαντικότερο σημείο στη θεωρία είναι να εντοπιστεί ο μηχανισμός όπου θα κάνει την ισορροπία να επέλθει στην αγορά. Η ανεργία σε μακροχρόνιο επίπεδο, σύμφωνα με τη θεωρία είναι εκούσια. Αυτό σημαίνει ουσιαστικά ότι για μεγάλο χρονικό διάστημα δεν γίνεται να υπάρξουν άνεργοι στην αγορά και αυτό συμβαίνει είτε έχει υπάρξει ισορροπία στην αγορά είτε όχι. Βέβαια βασικό στοιχείο της ανάλυσης κάνει αναφορά ότι επειδή υπάρχουν οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας, ο μισθός δεν μπορεί να κατέβει κάτω από ένα όριο, άρα δεν μπορεί να επηρεαστεί εντελώς μόνο από τις δυνάμεις προσφοράς και ζήτησης οι οποίες επικρατούν στην αγορά. Επίσης δεν υπάρχει ικανοποίηση των τέλειων συνθηκών λόγω ελλειπών πληροφοριών είτε αδυναμίας να βρεθούν γρήγορα θέσεις εργασίας. Το κράτος σε αυτήν τη θεωρία αφήνει την αγορά να ενεργήσει ελεύθερα χωρίς να επηρεάζει τους μηχανισμούς λειτουργίας της. Η αγορά εργασίας θα μπορέσει να έρθει σε ισορροπία εάν βρει τρόπους οι οποίοι θα επαναφέρουν συνθήκες τέλειου ανταγωνισμού και έτσι εξαλειφθεί η ανεργία.

2.3 Κευνσιανή Θεωρία

Ο Keynes (1883-1946) αναφέρει ότι δεν μπορεί να υπάρξει ο τέλειος ανταγωνισμός σε ό,τι έχει να κάνει με την αγορά εργασίας. Το γεγονός αυτό οφείλεται στα δυο μέρη τα οποία παίρνουν μέρος και είναι το κράτος και οι ενώσεις του εργατικού δυναμικού από τη μια πλευρά αλλά και των εργοδοτών από την αντίθετη πλευρά. Σαν αποτέλεσμα δεν γίνεται να υπάρξει μία παράλληλη ευελιξία ως προς τους μισθούς τους οποίους οι εργαζόμενοι εισπράττουν.

Η θεωρία του Keynes σε ένα γενικότερο πλαίσιο αφορά:

- Τη ζήτηση η οποία υπάρχει στην αγορά για την παροχή εργασίας και πρόκειται για αποτέλεσμα της ζήτησης που υπάρχει για τα αγαθά γενικώς. Επίσης εξαρτάται άμεσα και από το μισθό (πραγματικό) ο οποίος υπάρχει στην αγορά.

Για να μπορέσει να γίνει κατανοητή η σχέση ανάμεσα σε αυτούς τους συντελεστές μία μείωση στον μισθό τον ονομαστικό τον οποίο λαμβάνουν οι εργαζόμενοι, θα έχει σαν αποτέλεσμα να υπάρχει αύξηση για τα αγαθά, αλλά επίσης θα μειώσει παράλληλα και τις τιμές τους. Με την αύξηση της ζήτησης των αγαθών θα προκληθεί από πλευράς

επιχειρήσεων αύξηση στην προσφορά. Άρα θα παρατηρηθεί επίσης αύξηση στην απασχόληση στην αγορά. Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι μία μείωση των μισθών και η μείωση των τιμών στην αγορά θα πρέπει να έχουν ίδια ποσοστιαία μείωση. Στην ουσία μία μείωση στον ονομαστικό μισθό όταν συνοδεύεται με μία παράλληλη αλλά και αντίστοιχη μείωση στις τιμές αγαθών, έχει σαν αποτέλεσμα να μην προκύπτει πραγματική αλλαγή στον μισθό τον πραγματικό τον οποίο λαμβάνουν οι εργαζόμενοι. Άρα η αλλαγή στον ονομαστικό μισθό έχει επίσης μεταβολή στις τιμές αγαθών και μετά αύξηση στην παραγωγή και σαν συνέπεια επίσης προσφοράς εργασίας δηλαδή αύξηση της απασχόλησης.

- Ο μισθός ο πραγματικός τον οποίο λαμβάνει, αποτελεί αποτέλεσμα έπειτα από διαπραγματεύσεις των συλλόγων εργαζομένων και εργοδοτών αλλά επίσης και ζήτησης και προσφοράς των αγαθών που υπάρχουν στην αγορά.

Σύμφωνα με τον Keynes εάν το άτομο, δέχεται να εργαστεί με κατώτερο μισθό από τον πραγματικό και δε μπορεί να βρει απασχόληση τότε θεωρείται άνεργος, δηλαδή χωρίς τη θέλησή του. Για το λόγο αυτό ακόμη και αν μειωθούν οι μισθοί δε μπορεί να υπάρξει πλήρης απασχόληση. Η τελευταία θα αυξηθεί μόνο αν υπάρχει αύξηση και στη ζήτηση για αγαθά επειδή αυξήθηκε και το εισόδημα.

Βοήθεια από το κράτος όπως για παράδειγμα με την αύξηση δημοσίων δαπανών, είτε τρόποι οι οποίοι μπορούν να επιφέρουν αύξηση στην κατανάλωση από καταναλωτές με μικρότερα εισοδήματα, αποτελούν τρόπους που μπορούν να αυξήσουν το εισόδημα και επομένως και τη ζήτηση για αγαθά. Έτσι δικαιολογείται η σημαντική θέση που έχει το κράτος σύμφωνα με τη θεωρία του Keynes, αφού αποτελεί έναν πολύ σημαντικό παράγοντα που έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει την απασχόληση και την ανεργία με τη δύναμη που έχει.

2.4 Ορισμός και τρόπος μέτρησης ανεργίας

Όταν χρησιμοποιούμε τον όρο ανεργία πρέπει να τονίσουμε ότι υπάρχουν και άτομα τα οποία δεν μπορούν να εργαστούν αντικειμενικά όπως οι ηλικιωμένοι, τα παιδιά, άτομα με προβλήματα υγείας κλπ. Για να μπορέσουμε να υπολογίσουμε την ανεργία ποσοστιαία θα πρέπει να συμπεριλάβουμε μόνο τα άτομα τα οποία είναι ικανά να εργαστούν δηλαδή το εργατικό δυναμικό μιας χώρας. Όταν αναφερόμαστε στο εργατικό δυναμικό εννοούμε τα άτομα τα οποία μπορούν να εργαστούν αλλά όμως θέλουν και να αναλάβουν εργασία. Άτομα τα οποία δεν θέλουν και δεν επιδιώκουν να βρουν εργασία δεν υπολογίζονται στο

εργατικό δυναμικό και αποκαλούνται άεργοι. Μια χώρα σε κάθε δεδομένη στιγμή αποτελείται από δυο κατηγορίες:

Άνεργοι(άτομα τα οποία δεν απασχολούνται)

Απασχολούμενοι(άτομα τα οποία απασχολούνται)

Εργατικό Δυναμικό = Απασχολούμενοι + Άνεργοι (1)

Έτσι την ανεργία ποσοστιαία μπορούμε να την υπολογίσουμε με τον εξής τύπο:

Ποσοστό ανεργίας = (Αριθμός Ανέργων)/(Εργατικό Δυναμικό)*100 (2)

«Ως ανεργία ονομάζεται το κοινωνικό και οικονομικό φαινόμενο κατά το οποίο άτομα τα οποία επιθυμούν και μπορούν να εργαστούν αδυνατούν να βρουν εργασία.»

Η ανεργία όταν αναλύεται μόνο ποσοστιαία δεν αποτελεί πάντα την καλύτερη μέθοδο για την παρουσίαση του μεγέθους. Έτσι η ΕΛΣΤΑΤ και ο ΟΑΕΔ πολλές φορές αναφέρεται στον αριθμό των ανέργων σε απόλυτο αριθμό για να γίνει ο βαθμός του προβλήματος πιο κατανοητός. Επίσης ο δεύτερος (2) τύπος αποτυπώνει το ποσοστό της ανεργίας το οποίο προκύπτει από δυο νούμερα τα οποία αυτά μπορούν να μεταβάλλονται και τα δυο ταυτόχρονα. Άρα όταν τα απόλυτα μεγέθη αναλύονται επιμέρους αποτελεί μια καλύτερη πρακτική αφού μπορεί να υπάρχει μεγάλη πιθανότητα αύξησης στο ποσοστό ανεργίας η οποία προκύπτει επειδή μειώθηκε ο αριθμός των εργατών και όχι επειδή αυξήθηκε το πλήθος των ανέργων.

2.5Είδη ανεργίας

2.5.1 Εποχιακή ανεργία

Η εποχιακή ανεργία εμφανίζεται ανάλογα με την αύξηση και μείωση της παραγωγής όπως επίσης και της ζήτησης σε ορισμένα επαγγέλματα. Ο τουρισμός και η γεωργία αποτελούν χαρακτηριστικά παραδείγματα. Στον τομέα του τουρισμού η ανεργία τείνει να υποχωρεί σημαντικά κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών αφού οι επισκέψεις των τουριστών εκτοξεύουν την κίνηση και χρειάζεται επιπλέον προσωπικό ώστε να καλύψει τη ζήτηση και τις ανάγκες της εποχής. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα η ανεργία έχει αυξητική τάση καθώς αρκετοί από τους εργαζομένους στον τομέα τον τουριστικό δεν μπορούν να βρουν εργασία λόγω μείωσης των επιπέδων τουρισμού. Στον τομέα της γεωργίας, η απασχόληση είναι ανάλογη της αύξησης της γεωργικής παραγωγής και τους μήνες που μειώνεται, μειώνεται

και αυτή αντίστοιχα. Αυτό το είδος της ανεργίας έχει ως χαρακτηριστικό ότι κάθε χρονιά παρατηρείται για κάποιο χρονικό διάστημα συγκεκριμένο.

2.5.2 Ανεργία Ανεπαρκούς Ζήτησης – Κεϋνσιανή Ανεργία

Η ανεργία ανεπαρκούς ζήτησης συνδέεται με τους οικονομικούς κύκλους και ειδικότερα με τη φάση της ύφεσης, καθώς προκύπτει αύξηση της ανεργίας εξαιτίας της μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας αυτό έχει σαν αποτέλεσμα ότι η αγορά δεν είναι ικανή να απορροφήσει την προσφορά εργασίας από το σύνολο του εργατικού δυναμικού.

Σε αυτό το είδος της ανεργίας η ένταση και η διάρκεια επηρεάζονται από τη διάρκεια της φάσης ύφεσης κάθε οικονομικού κύκλου. **(Αρχές Οικονομικής Θεωρίας Γ Λυκείου)**

2.5.3 Ανεργία τριβής

Η ανεργία τριβής προκύπτει από μια γενικότερη αδυναμία στην αγορά. Στη μια πλευρά έχουμε τους άνεργους όπου έχουν όλα τα προσόντα και δεξιότητες τα οποία μια επιχείρηση αναζητά και από την άλλη πλευρά είναι οι επιχειρήσεις οι οποίες αναζητούν εργαζομένους με προσόντα όπου βέβαια υπάρχουν αλλά δεν μπορούν να εντοπιστούν. Γεωγραφικοί περιορισμοί, προβλήματα πληροφόρησης ανάμεσα σε άνεργους και επιχειρήσεις για θέσεις οι οποίες είναι διαθέσιμες αλλά και κατάλληλους εργαζομένους αποτελούν την αδυναμία του συστήματος. **(Αρχές Οικονομικής Θεωρίας Γ Λυκείου)**

2.5.4 Διαρθρωτική ανεργία

Η διαρθρωτική ανεργία υπάρχει όταν ανάμεσα σε προσόντα εργαζομένων και θέσεων εργασίας που προσφέρονται υπάρχει αναντιστοιχία. Αυτό το είδος προκύπτει συνήθως σε περιόδους με τεχνολογικές μεταβολές, όταν ξαφνικά εργαζόμενοι με περισσότερα προσόντα αναζητούνται και οι άνεργοι δεν έχουν έγκαιρα προλάβει να καταρτιστούν ή να εκπαιδευτούν ώστε να αποκτήσουν τα προσόντα και τις δεξιότητες οι οποίες ζητούνται.

Μία λύση ώστε να μειωθεί αυτό το είδος της ανεργίας είναι να εκπαιδευτούν οι άνεργοι, ώστε να είναι ικανοί να καταλάβουν αυτές τις θέσεις. Όσο καθυστερεί η εκπαίδευση η ανεργία αυτή μπορεί να έχει μεγαλύτερη διάρκεια. **(Αρχές Οικονομικής Θεωρίας Γ Λυκείου)**

2.6 Οι Αιτίες της Ανεργίας

Ο ανταγωνισμός τρίτων χωρών, ελλείψεις προσαρμογής χώρων εργασίας, δημογραφικές αλλαγές, τεχνολογία και η παγκοσμιοποίηση αποτελούν παράγοντες οι οποίοι συντελούν στην ανεργία. Αναλύοντας αυτούς τους παράγοντες διαπιστώνουμε τα εξής:

- ❖ Όταν νέες τεχνολογίες συμπίπτουν με την ανεργία γίνεται προσπάθεια να θεωρηθεί ότι η τεχνολογική ανάπτυξη αποτελεί αίτιο για την ανεργία. Αρκετοί οικονομολόγοι είναι αυτοί που έχουν την άποψη ότι υπάρχει μεγάλη ζήτηση για εργατικό δυναμικό το οποίο είναι εξειδικευμένο και έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση μισθών για τους εργαζόμενους οι οποίοι είναι λιγότερο ειδικευμένοι και επίσης προκαλεί αύξηση της ανεργίας για αυτούς. **(Mankiw, 2002)**

Επομένως η τεχνολογία προκαλεί μείωση των θέσεων εργασίας με χαμηλό κόστος και παραγωγικότητας, καταφέρνει όμως να δημιουργήσει νέες θέσεις πιο εξειδικευμένες και με μεγαλύτερο μισθό.

- ❖ Το διεθνές εμπόριο αυξάνεται και ο διεθνής ανταγωνισμός μεγεθύνεται, παράγοντες οι οποίοι συντελούν στην αρνητική επιρροή για την απασχόληση. Όταν εισάγονται προϊόντα από χώρες οι οποίες είναι αναπτυσσόμενες με χαμηλό εργατικό κόστος, οδηγούν σε υποβάθμιση τη διεθνή ανταγωνιστικότητα προϊόντων δυτικών χωρών και έχουν ως αποτέλεσμα να κλείνουν βιομηχανίες και να αυξάνεται η ανεργία **(Παπαβασιλείου, 2000)**

- ❖ Με την αύξηση του πληθυσμού το αποτέλεσμα είναι να αυξάνεται ο ενεργός πληθυσμός στην αγορά εργασίας με ηλικία 15 έως 65 ετών. Ωστόσο με τη μείωση του ποσοστού στην απασχόληση για τους άνδρες έχει ως αντανάκλαση κατά ένα μέρος την γενική αύξηση στο ποσοστό της ανεργίας, όπως επίσης και το χαμηλό ποσοστό συμμετεχόντων στο εργατικό δυναμικό. **(Πηλαβάκη, 2006).**

- ❖ Οι οικονομίες της Ευρώπης έχουν ως χαρακτηριστικό την διαρκή τροποποίηση όσον αφορά στις δομές απασχόλησης, όπως για παράδειγμα μεταβολές στην εξειδίκευση εξαιτίας τεχνολογικών αλλαγών, γεωγραφική αναδιανομή οικονομικών δραστηριοτήτων ανάμεσα σε περιοχές η διεθνές περιβάλλον. **(Παπαβασιλείου, 2000).** Το εκπαιδευτικό σύστημα ευθύνεται για την ανισότητα ανάμεσα στις εξειδικεύσεις των εργαζομένων και στις προσφερόμενες θέσεις εργασίας. Συμπεραίνουμε ότι οι Δυτικές Οικονομίες και κυρίως οι οικονομίες της Ευρώπης με την αργή κινητικότητα τους σε τομείς όπως είναι η συσσώρευση κεφαλαίου, οι επενδύσεις και η έρευνα έχουν οδηγήσει την ανεργία σε τόσο υψηλά επίπεδα.

2.7 Οι Επιπτώσεις της Ανεργίας

Με την ύπαρξη της ανεργίας υπάρχουν και τρεις συνέπειες βασικές για την οικονομία :

- ❖ Υπάρχει απώλεια των παραγωγικών δυνάμεων, δηλαδή εργατικού δυναμικού το οποίο είναι άνεργο και θα μπορούσε να απασχοληθεί στην παραγωγική διαδικασία.
- ❖ Ο άνεργος χάνει εισοδήματα, αυτός και η οικογένειά του.
- ❖ Ο κρατικός προϋπολογισμός επιβαρύνεται εξαιτίας των επιδομάτων ανεργίας τα οποία παρέχονται στους ανέργους.

Είναι λογικό η ανεργία να έχει ευρύτερες συνέπειες καθώς το στάδιο της ανεργίας μπορεί να είναι αρκετά δυσάρεστο για τον ίδιο τον άνεργο αλλά και το οικογενειακό του περιβάλλον, καθώς από την έλλειψη του εισοδήματος μειώνεται επίσης η κοινωνική θέση και το κύρος του δημιουργώντας επίσης προβλήματα αυτοσεβασμού αλλά και οικογενειακές τριβές. Με την ανάδειξη και την καταμέτρηση κοινωνικών και οικονομικών παραμέτρων της ανεργίας το αποτέλεσμα είναι να διερευνηθούν παράγοντες και να εξαχθούν συμπεράσματα. Υπάρχουν διάφορες κατηγορίες ανέργων οι οποίοι βιώνουν την ανεργία με διαφορετικό τρόπο από ότι άλλοι άνεργοι, αυτοί μπορεί να βιώνουν στερήσεις καθημερινά, να έχουν άγχος γιατί το μέλλον τους είναι απρόβλεπτο κλπ. Ο άνεργος μπορεί να βιώσει την εργασιακή διαδικασία ως απουσία νοήματος, αποξένωσης αλλά και ως μια πηγή αισθημάτων αδυναμίας, σύμφωνα με έρευνες κοινωνιολογικές. Οι ανεκπλήρωτοι στόχοι, η στέρηση της ανάγκης για δημιουργική και ενδιαφέρουσα εργασία λειτουργεί αρνητικά και στη στάση προς την ίδια την εργασία αλλά και στην ψυχική διάθεση και τον ίδιο τον αυτοσεβασμό των εργαζομένων. **(Καμπέρης, 2001)**. Η φύση της απασχόλησης αλλά και η σχέση του ίδιου του απασχολούμενου ως προς αυτήν έχει επίδραση σωματικά αλλά και ψυχικά. Η ψυχική υγεία των ανέργων είναι πολύ κακή, είναι επιρρεπείς σε αυτοκτονίες, αλκοολισμό και κατάθλιψη. Γενικώς η κατάσταση της ανεργίας προκαλεί συναισθήματα αγωνίας, απώλεια μνήμης και αυτοσυγκέντρωσης , υπνηλία, απαισιοδοξία, διαταραχές σε επίπεδο σχέσεων κλπ. Αρκετές έρευνες για την απασχόληση έχουν αποδείξει ότι απώλεια του εισοδήματος έχει σημαντικότερο ρόλο στην ψυχική υγεία παρά η ίδια έλλειψη εργασίας, με αποτέλεσμα να αυξάνονται τα ποσοστά αυτοκτονιών σε χαμηλές εισοδηματικές κατηγορίες, και στους υπολοίπους δημιουργείται κατάθλιψη και διαταραχές άγχους.

Φυσικά η ίδια η έλλειψη εργασίας δεν αποτελεί αμελητέο παράγοντα, όμως έρχεται σε δεύτερη μοίρα σε σχέση με την απώλεια εισοδήματος. Επιπλέον οι γυναίκες εκφράζονται με λιγότερο νοσηρό τρόπο σε μία ενδεχόμενη απώλεια εργασίας σε σχέση με τους άνδρες, εξαιρώντας βέβαια τις περιπτώσεις εκείνες που αποτελούν την κεφαλή του σπιτιού. Είναι επίσης πιο ψύχραιμες σε σχέση με τους άνδρες. Αν αναφερθούμε και στον παράγοντα της εκπαίδευσης συμπεραίνεται ότι παιδιά φτωχών οικογενειών έχουν στασιμότητα εκπαιδευτική μεγαλύτερη από ότι παιδιά μη φτωχών οικογενειών και κατά κάποιο τρόπο κληρονομούν το επίπεδο εκπαίδευσης των γονιών τους.

Κεφάλαιο 3^ο Απασχόληση

3.1 Είδη συμβάσεων

3.1.1 Σύμβαση αορίστου χρόνου - Διάκριση από τη σύμβαση ορισμένου χρόνου

Όταν χρησιμοποιούμε τον όρο σύμβαση αορίστου χρόνου εννοούμε τη σύμβαση αυτή στην οποία δεν έχει ορισθεί ρητά η διάρκεια της, όπως επίσης δεν προκύπτει ούτε από το είδος ή το σκοπό της. Αντιθέτως μία σύμβαση ορισμένου χρόνου αποτελεί σύμβαση, σύμφωνα με την οποία η χρονική διάρκεια είναι καθορισμένη με σαφές πλαίσιο, δηλαδή είναι γνωστή ακριβώς η ημερομηνία λήξης της έτσι ώστε όταν έρθει αυτή η χρονική στιγμή να επέλθει και αυτοδίκαια η λήξη της σύμβασης. Ο χαρακτήρας της σύμβασης ως ορισμένου χρόνου δεν χάνεται έστω και όταν δεν έχει οριστεί ρητά η διάρκειά της, μπορεί όμως να προκύψει από το σκοπό και το είδος της το οποίο αφορά την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου και έχει σκοπό να διαρκέσει ώσπου το έργο να αποπερατωθεί, με το τέλος του έργου θα έρθει και αυτοδίκαιη λύση, χωρίς να χρειάζεται καταβολή κάποιας αποζημίωσης και καταγγελία.

Το να προσδιοριστεί η διάρκεια μιας σύμβασης έχει τεράστια σημασία, όταν αφορά τον τρόπο με τον οποίο λύνεται. Όταν πρόκειται για σύμβαση ορισμένου χρόνου, με την πάροδο του χρόνου που έχει συμφωνηθεί λήγει αυτοδίκαια χωρίς απαιτήσεις κάποιας άλλης δήλωσης ή ενέργειας από τα ενδιαφέροντα μέρη. **(ΑΚ 669 παράγρ. 1)** Αντιθέτως η αορίστου χρόνου μπορεί να λυθεί μόνο με καταγγελία, την οποία μπορεί οποιοδήποτε μέρος της σύμβασης να ασκήσει. Όταν γίνεται διάκριση σύμβασης εργασίας μεταξύ αορίστου και ορισμένου χρόνου έχει ακόμη περισσότερη σημασία με δεδομένο ότι εφόσον τα μέρη δεν έχουν ασκήσει χρονικό περιορισμό είτε ρητά είτε σιωπηρά, δηλαδή εφόσον ο απασχολούμενος ο οποίος έχει προσληφθεί για χρονικό διάστημα αόριστο, για να γίνει καταγγελία της σύμβασης από την μεριά του εργοδότη υπάρχουν περιορισμοί και

διατυπώσεις, όπου όμως δεν έχουν ισχύ όταν ο εργαζόμενος έχει προσληφθεί για συγκεκριμένο χρόνο. (αρθρ. 1 Ν. 2112/20), άρα και η σύμβαση λύνεται αυτοδίκαια, χωρίς να χρειάζεται να γίνει καταγγελία. (<https://ypergasias.gov.gr>)

3.1.2 Συμβάσεις ορισμένου χρόνου- Δυνατότητα ανανεώσεων

Οι συμβάσεις εργασίας οι οποίες είναι ορισμένου χρόνου μπορούν να ανανεωθούν χωρίς περιορισμό εάν υπάρχει αντικειμενικός λόγος και αυτός συνήθως εξαρτάται από τη μορφή, τη δραστηριότητα ή το είδος της επιχείρησης.

- Ανάγκες ή ειδικοί λόγοι(π.χ. εργασίες με παροδικό χαρακτήρα, συσσώρευση εργασίας προσωρινή κλπ)

Όποιος και να είναι ο λόγος ο οποίος δικαιολογεί την ανανέωση της σύμβασης θα πρέπει να γίνεται αναφορά στη συμφωνία των δυο πλευρών, όπου και συνάπτεται γραπτώς ή ευθέως προκύπτει από αυτήν.

- ♦ Συμβάσεις οι οποίες είναι ορισμένου χρόνου αλλά διαδοχικές, υπό ποιες συνθήκες θεωρείται ότι καλύπτουν ανάγκες πάγιες και διαρκείς και θα πρέπει να μετατραπούν σε αορίστου;

Στην περίπτωση μη συνδρομής αντικειμενικού λόγου και εφόσον:

α. Η διάρκεια των συμβάσεων οι οποίες είναι διαδοχικές και ορισμένου χρόνου(που έχουν καταρτιστεί μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου) με παρόμοιους όρους και δεν υπάρχει κενό χρονικό διάστημα μεταξύ τους παραπάνω από 45 μέρες, ξεπερνά σε σύνολο τα τρία έτη ή

β. σε διάστημα 3 ετών οι διαδοχικές ανανεώσεις συμβάσεων υπερβαίνουν τις 3.

Βγαίνει το συμπέρασμα ότι με τις συνεχείς διαδοχικές ανανεώσεις γίνεται επιδίωξη αναγκών της επιχείρησης οι οποίες είναι πάγιες και διαρκείς και έχει σαν συνέπεια να μετατραπούν σε αορίστου χρόνου. (Π.Δ. 81/2003; άρθρο 41 του ν. 3986/2011 ; Οδηγία 99/70/EK)

3.1.3 Σύμβαση μερικής απασχόλησης

Αυτή η σύμβαση τα τελευταία χρόνια έχει τεράστια άνθηση σε όλες τις χώρες τη Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή η τάση παρατηρείται και στην Ελλάδα, όμως με χαμηλότερα

ποσοστά από τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Πλέον ανήκει στις πιο εναλλακτικές μορφές απασχόλησης όπου με αυτήν μπορούν να εκφραστούν η ελαστικότητα που υπάρχει στις εργασιακές σχέσεις και η πολιτική να διανέμεται η απασχόληση ή αν μπορούμε να το εκφράσουμε διαφορετικά η ανεργία. Δεν σημαίνει όμως ότι τα θέματα μερικής απασχόλησης είναι άγνωστα από το παρελθόν για το νομοθέτη. Ρυθμίσεις οι οποίες έχουν γίνει κατά διαστήματα από τους νομοθέτες ήταν εντελώς αποσπασματικές χωρίς να μπορούν να ενταχθούν σε κάποιο είδος κοινωνικής πολιτικής όπου να έχει συγκεκριμένους σκοπούς. Όμως καθώς γινόταν η παρέμβαση από τον νομοθέτη δημιουργούνταν περισσότερα αδιέξοδα ερμηνευτικά από το να δίνει λύσεις. Γενικώς στους συνδικαλιστικούς κύκλους υπήρχε η αντίληψη ότι αυτό το είδος σύμβασης ήταν απαγορευτικό, πράγμα το οποίο δεν ίσχυε. Η σύμβαση μερικής απασχόλησης αποτελούσε πάντα πιθανότητα σε πλαίσιο συμβατικής ελευθερίας. **(ΑΚ 361)** . Ο νομοθέτης έπρεπε να παρέμβει αναγκαστικά ώστε να περιοριστεί αυτή η ελευθερία. Σήμερα η σύμβαση αυτή ανήκει στις ρυθμιζόμενες συμβάσεις εργασίας.

Γίνεται μια πρώτη παρέμβαση με το ν.δ. 2961/1954. Στο άρθρο 13&14 γινόταν αναφορά ότι και τα δυο συμβαλλόμενα μέρη, εργοδότης και μισθωτός « δύνανται είτε κατά την σύστασιν της σχέσεως εργασίας είτε διαρκούσης ταύτης να συμφωνήσουν εγγράφως πάσης μορφής εκ περιτροπής εργασίαν, καθορίζοντας και την ανάλογον μισθοδοσία βάσει των εκάστοτε ημερομισθίων και μισθών». **(Ιωάννης Κουκιάδης, 2017)**. Όταν αναφερόμαστε στον όρο «εργαζόμενος μερικής απασχόλησης», εννοούμε τον εργαζόμενο ο οποίος έχει σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας, και οι ώρες του οποίου αφού είναι υπολογισμένες ημερησίως, εβδομαδιαίως, δεκαπενθήμερο ή μηνιαία βάση είναι πιο λίγες από ότι ένα κανονικό ωράριο εργασίας από ότι ένας εργαζόμενος με καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Ως «κανονικός εργαζόμενος με πλήρη απασχόληση», είναι ο εργαζόμενος με πλήρη απασχόληση, ο οποίος απασχολείται στην ίδια επιχείρηση με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας, έχοντας χρέη ή καθήκοντα παρόμοια. **(ypergasias.gov.gr)**

3.1.4 Συμβάσεις προσωρινής απασχόλησης- Απασχόληση μέσω ΕΠΑ

Πρόκειται επίσης για μία ευέλικτη μορφή απασχόλησης η οποία μπορεί να παράσχει στην επιχείρηση την δυνατότητα να αυξήσει ή να μειώσει το εργατικό δυναμικό της ανάλογα με τις ανάγκες κάθε περιόδου, δηλαδή ανάλογα με την ποσότητα του παραγόμενου προϊόντος να αυξήσει ή να μειώσει το προσωπικό. Με την Επιχείρηση Προσωρινής Απασχόλησης

υπάρχει μια ιδιαιτερότητα στην εργασία η οποία έγκειται στο γεγονός ότι αποτελείται από τρία μέρη:

Προσωρινά Απασχολούμενος- Έμμεσος εργοδότης- ΕΠΑ , εν αντιθέσει με την ήδη υπάρχουσα κλασική διμερή σχέση εργασίας. Με την άσκηση αυτής της δραστηριότητας της Ε.Π.Α. η οποία ονομάζεται και μη γνήσιος ή κατ'επάγγελμα δανεισμός, αφού ο άμεσος εργοδότης είναι η επιχείρηση η οποία έχει ως αντικείμενο να δίνει σε τρίτες επιχειρήσεις τον εργαζόμενο. Άρα και η σύμβαση γίνεται μόνο μεταξύ της επιχείρησης- αρχικού εργοδότη και του εργαζομένου και ορίζει ότι ο εργαζόμενος αν και η πρόσληψη του γίνεται από τον αρχικό εργοδότη, ωστόσο η εργασία του θα προσφέρεται σε τρίτες επιχειρήσεις όπου τον προσφέρει ο αρχικός εργοδότης. (ypergasias.gov.gr)

3.1.5 Συμβάσεις τηλεργασίας

Όταν αναφερόμαστε στον όρο τηλεργασία εννοούμε την απομακρυσμένη παροχή εξαρτημένης εργασίας με τη βοήθεια της τεχνολογίας, η οποία μπορεί να είναι είτε πλήρους είτε μερικούς είτε εκ περιτροπής απασχόληση και θα μπορούσε επίσης να προσφέρεται από το φυσικό κατάστημα της επιχείρησης. Η συμφωνία γίνεται ανάμεσα σε εργοδότη και εργαζόμενο είτε κατά την πρόσληψη είτε κατά την τροποποίηση της σύμβασης. Το καθεστώς της απασχόλησης δεν θίγεται με τη συμφωνία τηλεργασίας απλά μετατρέπει τον τρόπο με τον οποίο προσφέρει εργασία ο εργαζόμενος. Εάν η εργασία μπορεί να προσφερθεί και απομακρυσμένα η τηλεργασία μπορεί να εφαρμοστεί και:

α. Έπειτα από απόφαση της επιχείρησης – εργοδότη, για την προστασία της δημόσιας υγείας,

β. Έπειτα από αίτημα του ίδιου του εργαζομένου σε περίπτωση απόδειξης κινδύνων για την υγεία του, οι οποίοι μπορούν να αποφευχθούν εάν η εργασία προσφερθεί μέσω απόστασης. Οι υπουργοί εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας έπειτα από κοινή υπουργική απόφαση ορίζουν τις παθήσεις και τα νοσήματα οι οποίες αποδεικνύουν κίνδυνο για την υγεία του εργαζομένου, όπως επίσης και τα δικαιολογητικά.

Με βάση το π.δ. 156/1994 (Α' 102), μέσα σε οκτώ (8) ημερών από την αρχή της τηλεργασίας ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να κάνει γνωστό στον εργαζόμενο με όποιον τρόπο πρόσφορο, ακόμη και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, τους όρους στους οποίους

διαφοροποιείται η τηλεργασία και έστω αυτούς οι οποίοι αναγράφονται στο άρθρο 67 παρ. 5 του Ν. 4808/2021. (ypergasias.gov.gr)

Κεφάλαιο 4ο: Μέτρα Στήριξης της Απασχόλησης

4.1 Προγράμματα απασχόλησης για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

Ο ΟΑΕΔ κατά την περίοδο της πανδημίας (15 Μαΐου 2020 – 15 Δεκεμβρίου 2021) έχει προκηρύξει συνολικά 16 προγράμματα απασχόλησης, που αφορούν στην δημιουργία Νέων Θέσεων Εργασίας, ώστε να αποκτηθεί εργασιακή εμπειρία αλλά και στο να δημιουργηθούν νέες επιχειρήσεις οι οποίες με τη σειρά τους θα αναζητήσουν νέα άτομα για απασχόληση.

Αναλυτικά τα προγράμματα αυτά είναι τα εξής:

Προγράμματα Νέων θέσεων Εργασίας

Πτυχιούχοι Άνεργοι έως 39 ετών σε κλάδους έξυπνης εξειδίκευσης και παραγωγικής δραστηριότητας	Θέσεις που προκηρύχθηκαν	Έναρξη	Λήξη
Άνεργοι 18-30 για την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας (Δυτική Ελλάδα και Ήπειρο)	1.600	Αρχική Πρόσκληση	
		Ιούνιος 20	Αύγουστος 20
		Συμπληρωματική πρόσκληση	
		Ιούνιος 21	Δεκέμβριος 21
Άνεργοι από 30 και άνω για Απασχόληση	8.300	Ιούλιος 20	Οκτώβριος 20
Άνεργοι 18-29 ετών για απασχόληση	8.000	Ιούλιος 20	Φεβρουάριος 21
Απασχόλησης Πτυχιούχων Ανέργων 22-29 ετών	3.500	Ιούλιος 20	Απρίλιος 21

Απασχόλησης Ανέργων από Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες (ΕΚΟ)	1.200	Ιούλιος 20	Ανοικτό
Απασχόλησης Μακροχρονίων Ανέργων 55-67 ετών	8.500	Ιούλιος 20	Ανοικτό
«Επιταγής Επανένταξης στην αγορά εργασίας»	9.200	Σεπτέμβριος 20	Ανοικτό
Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας Ανέργων 18-30 ετών (Στερεά Ελλάδα, Βόρειο Αιγαίο, Θεσσαλία, Ανατολική Μακεδονία και Θράκη)	3.000	Οκτώβριος 20	Δεκέμβριος 21
Πρόγραμμα για την απασχόληση ανέργων 30 ετών και άνω στις Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες (Α΄ & Β΄ Κύκλος)	7.000	Α΄ κύκλος	
		Ιανουάριος 21	Μάρτιος 21
		Β΄ Κύκλος	
		Αύγουστος 21	Σεπτέμβριος 21
Πρόγραμμα για την απόκτηση Εργασιακής Εμπειρίας Ανέργων έως 29 ετών στο ψηφιακό μάρκετινγκ (Α΄ & Β΄ Κύκλος)	5.000	Α΄ κύκλος	
		Μάρτιος 21	Απρίλιος 21
		Β΄ Κύκλος	

		Οκτώβριος 21	Οκτώβριος 21
Πρόγραμμα Απασχόλησης Ανέργων 30 ετών και άνω (Αττική & Νότιο Αιγαίο)	2.000	Α΄ κύκλος	
		Μάιος 21	Μάιος 21
		Β΄ Κύκλος	
		Σεπτέμβριος 21	Οκτώβριος 21
Πρόγραμμα για την απασχόληση Ανέργων σε μειονεκτική/ιδιαίτερα μειονεκτική θέση	1000	Ιούνιος 21	Ιούνιος 21
Απασχόλησης Ανέργων 30 ετών και άνω στις Περιφέρειες σε Μετάβαση (Α΄ Κύκλος)	5.000	Ιούλιος 21	Σεπτέμβριος 21
ΣΥΝΟΛΟ	68.500		
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Ν.Ε.Ε.	Θέσεις που προκηρύχθηκαν		
Δεύτερης Επιχειρηματικής Ευκαιρίας Ανέργων με έμφαση στην	2.600	Απρίλιος 21	Ανοιχτό

ψηφιακή οικονομία και στις γυναίκες			
Επιχορήγησης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών νέων ηλικίας 18 έως 29 ετών με έμφαση στις γυναίκες	2.900	Μάιος 21	Ιούνιος 21
Σύνολο	5500		

Πίνακας 4. 1 Πηγή: <https://www.dypa.gov.gr/>

Τα προγράμματα αφορούσαν 74.000 προκηρυχθείσες νέες θέσεις εργασίας, από τα οποία τα 5.500 αφορούν προγράμματα για την επιχειρηματικότητα και ο αριθμός των θέσεων τις οποίες αιτήθηκαν έφτασε τις 103.505 (151% επί των προκηρυχθέντων). Από τις αιτήσεις αυτές, οι 5.072 αφορούσαν τα προγράμματα επιχειρηματικότητας (92% επί των προκηρυχθέντων). Οι θέσεις οι οποίες εγκρίθηκαν αγγίζουν τον αριθμό των 86.904 (127% επί των προκηρυχθέντων), από τις οποίες 3.040 (55% επί των προκηρυχθέντων) αφορούν σε έγκριση επιχειρηματικού σχεδίου ή σύσταση νέας επιχείρησης (έναρξη σε Δ.Ο.Υ.)

(Σύμφωνα με τις προκηρύξεις, δίνεται το χρονικό περιθώριο από την έγκριση του επιχειρηματικού σχεδίου, έτσι ώστε να γίνει η έναρξη της επιχείρησης σε Δ.Ο.Υ)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΗΡΥΧΘΗΣΑΝ	ΑΙΤΗΘΕΙΣΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΖΗΤΗΣΗ (% Αιτηθείσες / Προκηρυχθείσες)	ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΕΓΚΡΙΣΗ (% Εγκριθείσες / Προκηρυχθείσες)
Νέων Θέσεων Εργασίας	68.500	103.505	151%	86.904	127%
Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών	5.500	5.072	92%	3.040	55%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	74.000	108.577	147%	89.944	122%

Πίνακας 4. 2 Πηγή: <https://www.dypa.gov.gr>

Το αποτέλεσμα των προγραμμάτων αυτών ήταν 43.256 προσλήψεις ανέργων και την έγκριση 3.040 επιχειρηματικών σχεδίων. Στη συνέχεια γίνεται σύνοψη αναλυτικά των στοιχείων υλοποίησης των προγραμμάτων Νέων Θέσεων Εργασίας και Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών για το διάστημα αναφοράς. (<https://www.dypa.gov.gr>)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Ν.Θ.Ε.	Θέσεις που προκηρύχθηκαν	Αιτηθείσες θέσεις	Εγκριθείσες θέσεις	Προσλήψεις	Προσλήψεις / Εγκριθείσες Θέσεις, %	Προσλήψεις / Προκηρυχθείσες Θέσεις, %
Απασχόλησης Πτυχιούχων Ανέργων έως 39 ετών σε κλάδους έξυπνης εξειδίκευσης και παραγωγικής δραστηριότητας	5.200	2.025	1.525	1.106	72,5%	21,3%

Πίνακας 4. 3 Πηγή: <https://www.dypa.gov.gr>

4.1.1 Προσλήψεις και επιχειρήσεις ανά πρόγραμμα

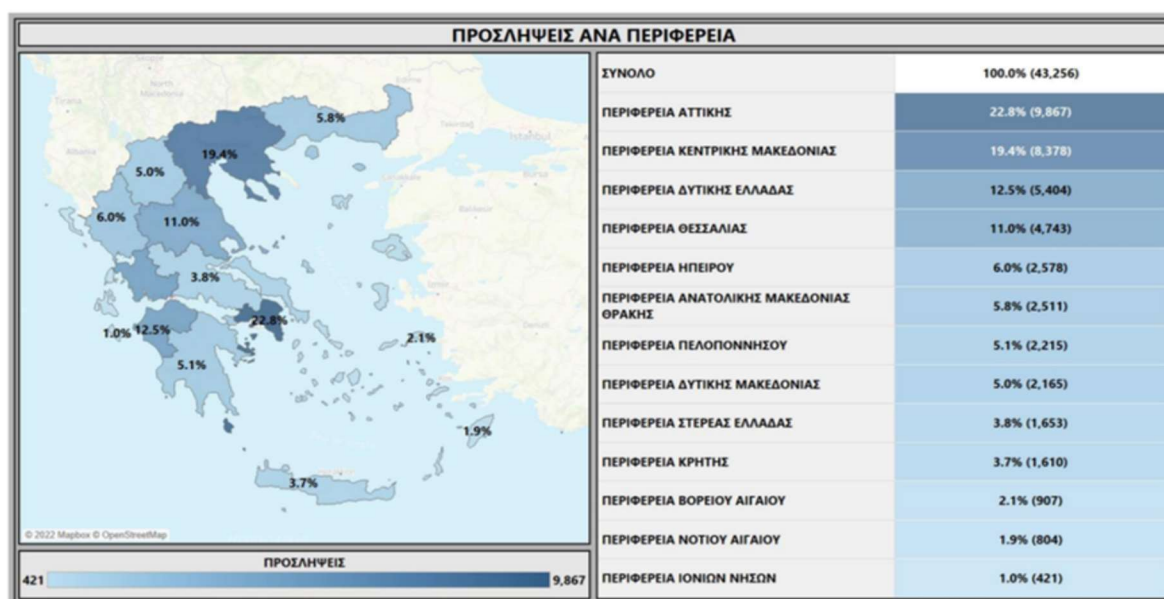
Αναφέραμε παραπάνω ότι οι προσλήψεις στα νέα προγράμματα Νέων Θέσεων Εργασίας για το διάστημα αναφοράς (15 Μαΐου 2020 – 15 Δεκεμβρίου 2021) ανέρχονται σε 43.256. Ο συνολικός αριθμός αυτός αφορά 31.971 επιχειρήσεις και στον παρακάτω πίνακα μπορούμε να δούμε την κατανομή του κάθε προγράμματος. (<https://www.dypa.gov.gr>)

ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ ΑΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ		ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΣΥΝΟΛΟ	100.0% (43,256)	100.0% (31,971)
Απασχόλησης 8.300 Ανέργων 30 ετών και άνω	23.2% (10,045)	31.0% (8,389)
Απασχόλησης 8.000 Ανέργων 18-29 ετών	20.9% (9,027)	27.4% (7,422)
Απασχόλησης 8.500 Μακροχρόνιων Ανέργων 55-67 ετών	12.4% (5,377)	1.7% (472)
Απασχόλησης 7.000 Ανέργων 30 ετών και άνω στις Λιγότερο Ανπτυγμένες Περιφέ...	8.4% (3,629)	11.7% (3,172)
Απασχόλησης 3.500 Πτυχιούχων Ανέργων 22-29 ετών	8.1% (3,513)	10.8% (2,927)
Προεργασίας 3.000 Ανέργων 18-30 ετών (Στερεά Ελλάδα, Βόρειο Αιγαίο, Θεσσαλία, ...	4.9% (2,114)	6.9% (1,872)
«Επιταγής Επένδυσης στην αγορά εργασίας» 9.200 Ανέργων	4.2% (1,828)	6.0% (1,616)
Πρόγραμμα Απασχόλησης 2.000 ανέργων 30 ετών και άνω (Αττική & Νότιο Αιγαίο)	3.8% (1,645)	5.1% (1,375)
Απασχόλησης 1.000 Ανέργων σε μειονεκτική/ιδιαίτερα μειονεκτική θέση	3.1% (1,352)	4.4% (1,188)
Προεργασίας 1.600 Ανέργων 18-30 ετών (Δυτική Ελλάδα και Ήπειρο)	2.8% (1,194)	3.4% (914)
Απασχόλησης 5.200 Πτυχιούχων Ανέργων έως 39 ετών σε κλάδους έξυπνης εξειδικ...	2.6% (1,106)	2.7% (726)
Απασχόλησης 5.000 Ανέργων 30 ετών και άνω στις Περιφέρειες σε Μετάβαση	1.9% (842)	2.8% (761)
Απασχόλησης 1.200 Ανέργων από Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες (ΕΚΟ)	1.9% (803)	2.2% (587)
Απόκτησης Επαγγελματικής Εμπειρίας 5.000 Ανέργων έως 29 ετών στο ψηφιακό μά...	1.8% (781)	2.0% (550)
ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ		23.2%
1.8%		

Πίνακας 4. 4 Πηγή: <https://www.dypa.gov.gr>

4.1.2 Γεωγραφική κατανομή προσλήψεων (ανά Διοικητική Περιφέρεια)

Είναι εύλογο ότι ο τρόπος κατανομής των προσλήψεων ανά Περιφέρεια επηρεάζεται από το μέγεθος του πληθυσμού αλλά και το γεγονός ότι ορισμένα προγράμματα στοχεύουν σε συγκεκριμένες Περιφέρειες. Η Περιφέρεια Αττικής εμφανίζει την μεγαλύτερη συγκέντρωση όπως είναι αναμενόμενο καθώς αποτελεί την μεγαλύτερη πόλη σε πληθυσμό με 22,8% και η κεντρική Μακεδονία με 19,4 έπειτα ακολουθούν η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος και μετά της Θεσσαλίας με 11%. (<https://www.dypa.gov.gr>)

Πίνακας 4. 5 Πηγή: <https://www.dypa.gov.gr>

4.2 Μέτρα στήριξης για την απασχόληση

- ❖ **Άρθρο 31:** Δημιουργείται ένας νέος μηχανισμός ώστε να υποστηρίξει την απασχόληση με την ονομασία «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ». Με βάση αυτόν τον μηχανισμό οποιοσδήποτε εργοδότης ο οποίος έχει μείωση στον κύκλο εργασιών του τουλάχιστον κατά 20% κατά την περίοδο στην οποία αναφερόμαστε μπορεί να επιλεγεί. Ο εβδομαδιαίος χρόνος εργασίας όλων των υπαλλήλων ή μέρος αυτών μπορεί να μειωθεί μέχρι 50% από τον εργοδότη. Η απώλεια στο καθαρό εισόδημα του υπαλλήλου καλύπτεται από το κράτος κατά 60%. Εάν όμως το σε μηνιαία βάση το καθαρό εισόδημα είναι πιο χαμηλό από τον ελάχιστο μισθό, το κράτος θα καλύψει τη διαφορά ώσπου να φτάσει τον ελάχιστο μισθό. Είναι σημαντικό οι εργοδότες να

καλύπτουν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης των υπαλλήλων, δεν μπορούν επίσης να προβούν σε απολύσεις ή να γίνει αλλαγή των ονομαστικών μισθών των υπαλλήλων τους οποίους καλύπτει το πρόγραμμα. Οι αεροπορικές μεταφορές έχουν διαφορετικές διατάξεις. (ανάλογα με τον ΚΑΔ) . Ο κάθε εργοδότης υποχρεούται να καλύψει τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης των υπαλλήλων τους. **(Νόμος 4690/2020)**

- ❖ **Άρθρο 32:** Η διάταξη αυτή κάνει αναφορά σε υπαλλήλους που εργάζονται εποχιακά στον τομέα του τουρισμού και έχουν δικαίωμα πρόσληψης. Σε αυτές τις συμβάσεις μπορεί να γίνει αναστολή και οι υπάλληλοι έχουν το δικαίωμα για αποζημίωση ειδικού σκοπού που φτάνει τα 534 ευρώ το μήνα. Ανάλογα με το ποσοστό της πληρότητας, μπορεί να γίνει ανάκληση εν μέρει της αναστολής των εργαζομένων από τους εργοδότες. Οι εργαζόμενοι των οποίων η αναστολή ανακαλείται μπορούν να ενσωματωθούν στο πρόγραμμα «ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ». Όσοι εργοδότες κάνουν αναστολή των συμβάσεων εργασία είναι υποχρεωμένοι να μην προβούν σε απολύσεις και οποιαδήποτε καταγγελία σύμβασης θα θεωρηθεί άκυρη. **(Νόμος 4690/2020)**

- ❖ **Άρθρο 34:** Με βάση το άρθρο 34, εργαζόμενοι οι οποίοι έχουν σταματήσει τις δραστηριότητες τους και κρατική εντολή και δεν περιλαμβάνονταν στην αποζημίωση ειδικού σκοπού η οποία εδραιώθηκε τον μήνα Μάρτιο του 2020 , επειδή ενδεχομένως ήταν σε άδεια μητρότητας ή άδεια ασθενείας, έχουν δικαίωμα για την αποζημίωση ειδικού σκοπού με την προϋπόθεση όμως η άδεια τους να έχει λήξει στο διάστημα του lockdown. Το πόσο ανέρχεται στα 534 ευρώ και αντιστοιχεί σε τριάντα ημέρες. **(Νόμος 4690/2020)**

- ❖ **Άρθρο 35:** Εργαζόμενοι γονείς έχουν δικαίωμα χρήσης της γονικής άδειας ειδικού σκοπού η οποία ψηφίστηκε το Μάρτιο του 2020 , με απαραίτητη προϋπόθεση ότι θα υπάρχει συμφωνία με την επιχείρηση όπου εργάζονται η οποία θα τους επιτρέψει να εργαστούν κατά 25% λιγότερες ώρες κάθε μέρα χωρίς όμως να μειωθεί ο μισθός τους. Οι ώρες οι οποίες θα χαθούν, θα καλυφθούν μελλοντικά κατόπιν συμφωνίας

με τον εργοδότη τους χωρίς να υπάρχει το δικαίωμα σε χρέωση για υπερωρίες.
(**Νόμος 4690/2020**)

❖ **Άρθρο 37:** Στο άρθρο 37 καθορίζονται ζητήματα αναστολής συμβάσεων συγκεκριμένων τομέων. Ειδικότερα: Αναφέρεται στον τομέα του τουρισμού, του αθλητισμού και του πολιτισμού, οι επιχειρήσεις οι οποίες έχουν πληγεί σημαντικά με βάση τον ΚΑΔ της επιχείρησης, έχουν τη δυνατότητα να παρατείνουν τις αναστολές συμβάσεων των εργαζομένων τους ή ακόμη προβούν σε αναστολή της σύμβασης τους μέρους ή όλων των υπαλλήλων το μέγιστο για 30 ημέρες μηνιαίως. Επίσης στον τομέα των τροφίμων, οι επιχειρήσεις που έχουν πληγεί επίσης με βάση τον ΚΑΔ, έχουν δικαίωμα αναστολής των συμβάσεων των υπαλλήλων τους. (**Νόμος 4690/2020**)

❖ **Πρώτο Ένσημο:** Σύμφωνα με το ΦΕΚ 6355/Β/31-12-2021 η κοινή απόφαση 108740/2021 των Υπ. Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δημιουργείται το Ανοικτό πρόγραμμα νέων θέσεων εργασίας για την πρώτη πρόσληψη νέων ηλικίας 18-29 ετών - «ΠΡΩΤΟ ΕΝΣΗΜΟ». Οι κύριοι πυλώνες του «Πρώτου Ενσήμου» είναι οι ακόλουθοι:

Κάθε καινούρια θέση είτε είναι εξαρτημένη, είτε αορίστου είτε ορισμένου χρόνου εντάσσεται στο πρόγραμμα και παίρνει επιδότηση 6 μηνών με τους εξής τρόπους:

α) Νέα θέση με σύμβαση πλήρους απασχόλησης λαμβάνει επιδότηση 1.200 ευρώ, η οποία μοιράζεται μεταξύ του εργαζομένου και του εργοδότη. Με άλλα λόγια, το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καταβάλλει απευθείας στον νεοπροσληφθέντα 600 ευρώ σε έξι ισόποσες μηνιαίες δόσεις, επιπλέον και ανεξαρτήτως του μισθού του. Με την ολοκλήρωση του έργου θα πληρωθούν στον εργοδότη 600€ για την κάλυψη μέρους του μισθολογικού κόστους.

β) Το «Πρώτο Ένσημο» ισχύει και για θέσεις μερικής απασχόλησης, καθώς διατίθεται και σε φοιτητές που αναζητούν επαγγελματική εμπειρία κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Οι νέες θέσεις με συμβάσεις μερικής απασχόλησης - όχι λιγότερο

από 20 ώρες την εβδομάδα - θα λάβουν επιδότηση 600 ευρώ. Τα 300 ευρώ θα καταβληθούν απευθείας στους νεοπροσλαμβανόμενους νέους σε έξι ισόποσες δόσεις και τα υπόλοιπα 300 ευρώ θα καταβληθούν στον εργοδότη με την ολοκλήρωση του έργου.

γ) Εάν η σύμβαση εργασίας είναι ορισμένου χρόνου μικρότερη των έξι μηνών, η νέα θέση επιχορηγείται ανάλογα με τη διάρκεια της σύμβασης εργασίας και το είδος της σύμβασης (η μισή επιδότηση για θέσεις μερικής απασχόλησης). Η διάρκεια της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός μηνός. Οι νέοι που εντάσσονται στο «Πρώτο Ένσημο» δεν μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» και οι συμβάσεις εργασίας τους δεν μπορούν να ανασταλούν εκτός εάν οι δραστηριότητες των επιχειρήσεών τους ανασταλούν με εντολή των δημοσίων αρχών.

Κεφάλαιο 5 : Η κατάσταση στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα

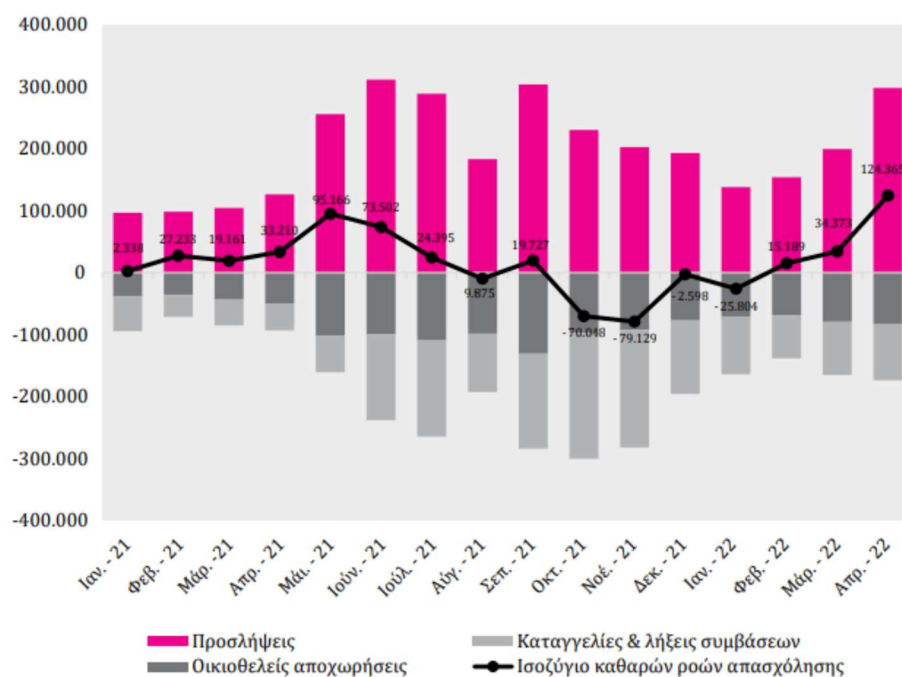
5.1 Γενικά Στοιχεία.

Σε μία ποσοτική διάσταση η αγορά εργασίας μπορούμε να πούμε ότι αρχίζει και εμφανίζει σημεία ανάκαμψης σε μεγέθη της τα οποία είναι βασικά, έπειτα από το σοκ που προκλήθηκε από την υγειονομική πανδημία. Στην απασχόληση υπήρξε αύξηση το 2021 και το ποσοστό ανεργίας εξακολούθησε να μειώνεται με ρυθμούς που ίσχυαν και πριν το 2020.

Επίσης ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι ευέλικτες μορφές απασχόλησης όπως μερική απασχόληση και εκ περιτροπής υποχώρησαν όσον αφορά στις νέες θέσεις εργασίας. Αντιθέτως αν αναφερθούμε στους μισθούς το 2021 τα αποτελέσματα δεν είναι το ίδιο θετικά στο θέμα των μισθών όπως με την απασχόληση. Ειδικότερα τα τρίμηνα β' και γ' ο μέσος όρος μισθού στο συνολικό μέγεθος της οικονομίας όπως επίσης και στον ιδιωτικό τομέα δεν υπάρχει ανάκαμψη σε επίπεδα του 2019 και υπάρχει επίσης μεγάλη απόκλιση από τον μέσο όρο μισθών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάτι το οποίο όμως δεν δικαιολογείται με βάση την εξέλιξη της παραγωγικότητας. Ακόμη η αγοραστική δύναμη έχει μειωθεί σημαντικά εξαιτίας του κύματος ακρίβειας. Εάν αυξηθεί ο κατώτατος μισθός θα μπορούσε να αυξήσει την αγοραστική δύναμη του εργατικού δυναμικού. (inegsee.gr)

5.2 Η εξέλιξη της απασχόλησης και της ανεργίας

Το γεγονός ότι η αγορά εργασίας έχει ανακάμψει φαίνεται και από το ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης το οποίο και ήταν θετικό κατά 133.082 μονάδες. (Διάγραμμα 5.1). Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλε κυρίως η θετική επίδοση που καταγράφηκε τους πρώτους επτά μήνες του έτους και ιδιαίτερα το διάστημα Απρίλιος-Ιούλιος, όταν το ισοζύγιο ήταν 226.273. (inegsee.gr)

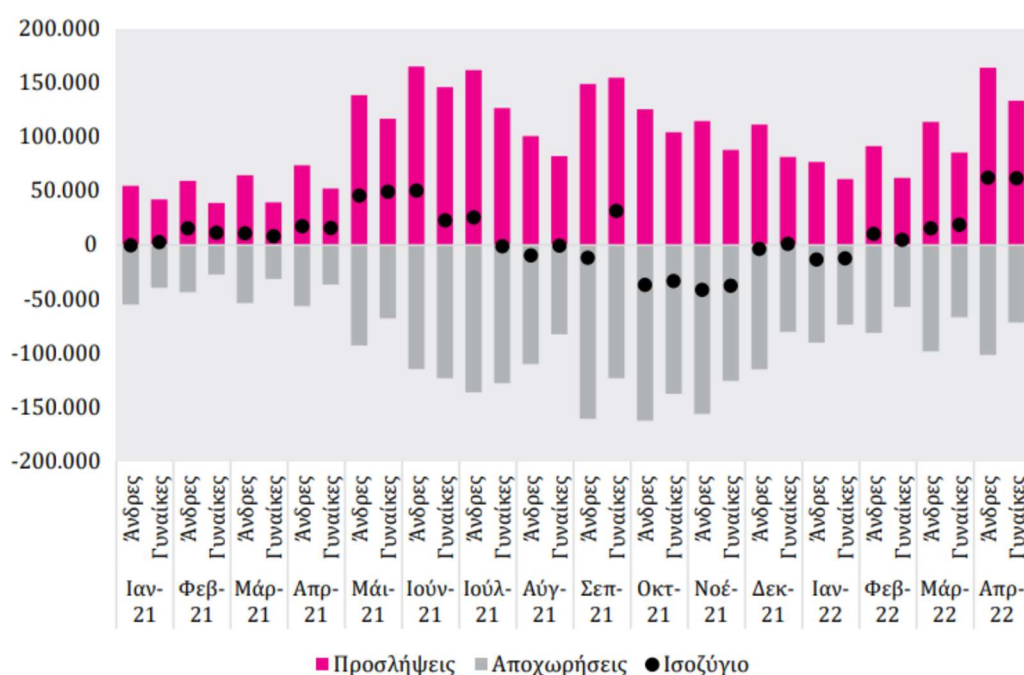
Γράφημα 5. 1 : Πηγή INEΓΣΕΕ

Από τον Αύγουστο έως τον Δεκέμβριο του 2021 το ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης ήταν πάλι αρνητικό και διαμορφώθηκε σε -141.923 μονάδες, κάτι το οποίο μας δείχνει και την εποχικότητα από την οποία χαρακτηρίζεται η ελληνική αγορά κάτι το οποίο οφείλεται στο γεγονός ότι η Ελλάδα είναι μία χώρα η οποία βασίζεται στον τουρισμό αλλά και στα καταστήματα εστίασης. Στη συνέχεια παρατηρώντας τον Ιανουάριο- Φεβρουάριο – Μάρτιο και Απρίλιο του 2022 παρατηρούμε ότι το ισοζύγιο ήταν επίσης θετικό και διαμορφώθηκε στις 148.123 μονάδες όμως ήταν χαμηλότερο σε σχέση με το αντίστοιχο τετράμηνο του 2021. Οι προσλήψεις το 2021 ήταν 2.395.429 περισσότερες κατά 408.987 από ότι το 2020.

Από αυτές οι 993.596 (ή το 41,5%) ήταν τους πρώτους έξι μήνες της χρονιάς ενώ οι 1.401.833 πραγματοποιήθηκαν στο δεύτερο εξάμηνο κάτι το οποίο αν λάβουμε υπόψιν και την εποχικότητα δείχνει μία τάση για ανάκαμψη στην αγορά εργασίας στο κομμάτι των προσλήψεων σε θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα. Το 2021 οι αποχωρήσεις ήταν

2.262.347 σε αντίθεση με το 2020 όπου ήταν 1.893.439 , από τις οποίες οι περισσότερες ήταν το δεύτερο εξάμηνο του 2021. Από το συνολικό αριθμό αποχωρήσεων οι 1.287.005 (ή το 56,9%) έχουν προέλευση καταγγελίες ή συμβάσεις οι οποίες έληξαν και οι υπόλοιπες είναι οικειοθελείς αποχωρήσεις. Το πρώτο τετράμηνο του 2022 πραγματοποιήθηκαν 789.235 προσλήψεις και αποχωρήσεις 641.112 . (ΙΝΕΓΣΕΕ ΕΤΗΣΙΑ, ΕΚΘΕΣΗ 2022)

Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης γυναικών και ανδρών (μηνιαία βάση, Ιανουάριος 2021-Απρίλιος 2022)

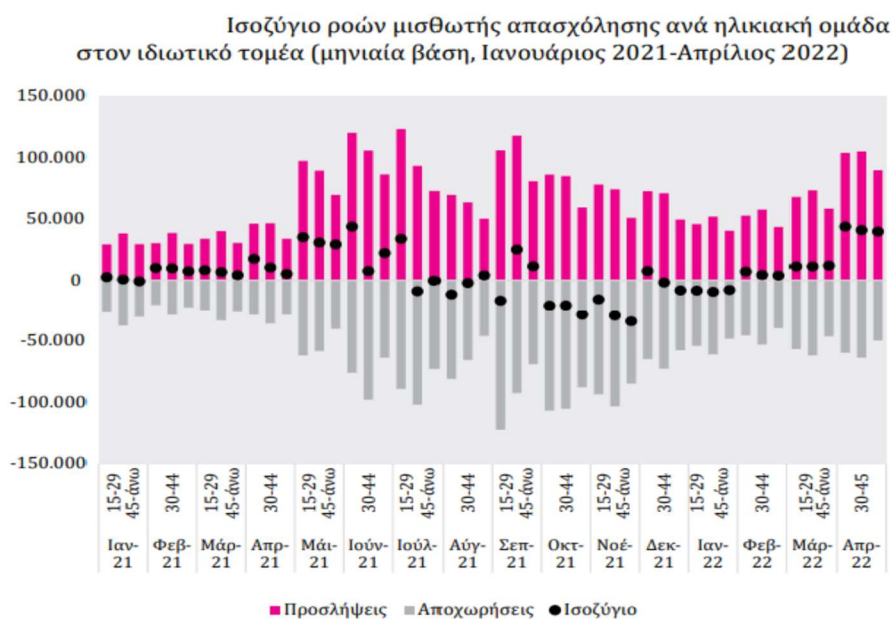
Γράφημα 5. 2 Πηγή: ΙΝΕΓΣΕΕ

Η εξέλιξη ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες στην απασχόληση, διαμορφώνει το ισοζύγιο θετικό για τις γυναίκες (70.240) εξαιτίας της ανοδικής πορείας που είχε το πρώτο εξάμηνο του 2021 (110.330) , κάτι το οποίο αντιστάθμιζε την αρνητική πορεία του δεύτερου εξαμήνου με το αρνητικό ισοζύγιο του (-40.090) . Συνολικά για το έτος 2021 οι προσλήψεις των γυναικών.

Όσον αφορά στην εξέλιξη των ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα μεταξύ γυναικών και ανδρών (Γράφημα 5.2), το 2021 το ισοζύγιο για τις γυναίκες ήταν θετικό (70.240), λόγω της καλής πορείας του το α' εξάμηνο του έτους (110.330) το οποίο αντιστάθμιζε την αρνητική εικόνα του β' εξαμήνου, κατά το οποίο το ισοζύγιο ροών απασχόλησης ήταν αρνητικό (-40.090). Στο σύνολο του έτους ο αριθμός των νέων προσλήψεων στον ιδιωτικό τομέα όσον αφορά τις γυναίκες διαμορφώθηκε σε 1.074.317,

από τις οποίες οι 436.553 πραγματοποιήθηκαν το πρώτο εξάμηνο του 2021 και οι υπόλοιπες άλλες 637.764 το δεύτερο εξάμηνο. Οι αποχωρήσεις έφτασαν τις 1.004.077.

Το ισοζύγιο για τους άνδρες το 2021 ήταν επίσης θετικό και έφτασε τις 62.842 με τις προσλήψεις να φτάνουν τις 1.321.112 ενώ οι αποχωρήσεις τις 1.258.270. Παρατηρώντας το διάγραμμα 5.2 το ισοζύγιο αθροιστικά παρέμεινε θετικό και για τους άνδρες και για τις γυναίκες κατά την περίοδο Ιανουάριος – Φεβρουάριος – Μάρτιος- Απρίλιος του 2022. Συγκεκριμένα για τις γυναίκες 73.146 και για τους άνδρες 74.977 . **(ΙΝΕΓΣΕΕ ΕΤΗΣΙΑ, ΕΚΘΕΣΗ 2022)** Στο Γράφημα 5.3 παρατηρείται ότι από τις 133.082 ροές μισθωτής απασχόλησης του ιδιωτικού τομέα το 2021 οι 93.672 (ή το 70,4% του συνόλου) αναφέρονται στην ομάδα 15-29 ετών, με τον αριθμό προσλήψεων στη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα να ανέρχεται σε 891.399 και σε 797.727 οι αποχωρήσεις. Αναφορικά με την ηλικιακή ομάδα 30 έως 44 ετών, το ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης του ιδιωτικού τομέα διαμορφώνεται συνολικά σε θετικό επίπεδο (27.918 ή 21% του συνόλου) και αυτό οφείλεται εν μέρει στη θετική πορεία το α' εξάμηνο του 2021. Για το ηλικιακό γκρουπ άνω των 45 ετών το ποσοστό του στις ροές μισθωτής απασχόλησης έφτασε μόλις το 8,6% του συνόλου. Αυτό αντιστοιχεί στο ισοζύγιο με 11.492, με τις προσλήψεις να είναι 642.079 και οι αποχωρήσεις 630.587. Αξίζει να αναφερθεί επίσης ότι και τα τρία ηλικιακά γκρουπ το ισοζύγιο παρέμεινε θετικό αθροιστικά κατά το πρώτο τετράμηνο του 2022. Πιο συγκεκριμένα για νεαρές ηλικίες 15-29 ετών το ισοζύγιο ήταν 53.559 (ή 36,2% του συνόλου), στην ηλικία των 33-44 ετών ήταν 47.068 (ή 31,8% του συνόλου), ενώ στο ηλικιακό γκρουπ 45 και πάνω σε 47.456 (ή 32% του συνόλου). **(ΙΝΕΓΣΕΕ ΕΤΗΣΙΑ, ΕΚΘΕΣΗ 2022)**

Γράφημα 5. 3 Πηγή: INEΓΣΕΕ

5.3 Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας κατά το έτος 2021

Αν παρατηρήσουμε ετησίως τη διαχρονική εξέλιξη από το έτος 2010 και έπειτα των στοιχείων όπου είναι διαθέσιμα από το Υπουργείο Εργασίας και του ΟΜΕΔ¹ σχετικά με τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας προκύπτει ότι και το έτος 2021 παρατηρούμε ότι αποδυναμώνονται οι ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις και μειώνεται ο αριθμός των συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Συγκεκριμένα κατά το έτος 2021, 16 εθνικές κλαδικές συμβάσεις, εννιά τοπικές ομοιοεπαγγελματικές και 182 επιχειρησιακές υπογράφηκαν. Οι μηνιαίες εκθέσεις του ΕΡΓΑΝΗ για το έτος 2021 αναφέρουν ότι οι 182 νέες συλλογικές επιχειρησιακές συμβάσεις μπορούν να καλύψουν 152.077 μισθωτούς. Από τις 182 συμβάσεις, οι 141 μπορούν να καλύψουν 86.171 εργαζομένους και να διατηρήσουν τις αποδοχές τους αμετάβλητες. 33 συμβάσεις αφορούν 60.263 απασχολούμενους και προβλέπεται μισθολογική αύξηση όμως συγκρατημένες, οι εναπομείναντες 8 συμβάσεις αφορούν 5.733 απασχολούμενους και προβλέπεται μείωση των αποδοχών.

¹ Βλ. https://ypergasias.gov.gr/category/sillogikes_rythmiseis_ergasias/ και <https://www.omed.gr/el/sylogikesrythmiseis> (αναρτήσεις – δημοσιοποιήσεις των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και των διαιτητικών αποφάσεων του ΟΜΕΔ)

Σχετικά με την παραπάνω εικόνα αξίζει να σημειωθεί ότι για το έτος 2021, 34 συμβάσεις εργασίας ήταν σε ισχύ στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας. (ΙΝΕΓΣΕΕ ΕΤΗΣΙΑ, ΕΚΘΕΣΗ 2022)

Πίνακας 4.2: Συλλογικές συμβάσεις εργασίας (2010-2021)

Έτος	Κλαδικές /εθνικές/ ομοιο-επαγγελματικές συμβάσεις	Επιχειρησιακές συμβάσεις	Τοπικές ομοιο-επαγγελματικές συμβάσεις	Σύνολο	Ποσοστό (%) συμμετοχής επιχειρησιακών συμβάσεων στο σύνολο των συλλογικών συμβάσεων
2010	65	227	14	306	74,2%
2011	38	170	7	215	79,1%
2012	23	976	6	1005	97,1%
2013	14	409	0	423	96,7%
2014	14	286	5	305	93,8%
2015	12	263	7	282	93,3%
2016	10	318	6	334	95,2%
2017	15	244	6	265	92,1%
2018	30	300	9	339	83,3%
2019	20	193	4	217	88,9%
2020	15	174	3	192	90,6%
2021	17	182	9	208	87,5%

Γράφημα 5. 4 Πηγή: (ΙΝΕΓΣΕΕ ΕΤΗΣΙΑ, ΕΚΘΕΣΗ 2022)

Κεφάλαιο 6: Μελέτη Περίπτωσης Περιφέρειας Ηπείρου

6.1 Μεθοδολογία

Με τον όρο μεθοδολογία, όταν αναφερόμαστε στον συγκεκριμένο όρο, εξετάζουμε ένα πλήρες σύστημα διαδικασιών και μεθόδων που μπορούν να εφαρμόσουν οι επιστήμονες για τη διεξαγωγή της ερευνητικής διαδικασίας. Περιέχει ορθές τεχνικές και διαδικασίες που εκτελούνται σε λογικά βήματα, συνδέονται άμεσα και έχουν σχεδιαστεί για να λύσουν ένα πρόβλημα στο σύνολό του. Όταν χρησιμοποιούμε τη λέξη έρευνα, αναφερόμαστε σε ορθές τεχνικές παράγονται μέσω συστηματικής εις βάθος έρευνας. Η επιστημονική έρευνα δίνει στον εξωτερικό κριτή, πλήρη έλεγχο και τον βοηθά να επιλύσει τυχόν ζητήματα που προκύπτουν στην πορεία. Επομένως, κάθε επιστήμονας με γνώση και κατοχή των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν στην αρχική μελέτη θα πρέπει να είναι σε θέση να εξάγει τα ίδια αποτελέσματα και συμπεράσματα. (Ζαφειρόπουλος, 2015)

Στην εργασία την οποία και εκπόνησα ακολούθησα τη μέθοδο της βιβλιογραφικής ανασκόπησης. Χρησιμοποιηθήκαν πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές, τα οποία αντλήθηκαν από εκθέσεις της ΙΝΕΓΣΕΕ και του πληροφοριακού συστήματος ΕΡΓΑΝΗ, στατιστικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ και το Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να μπορέσουμε να προσδιορίσουμε κατά πόσο η πρωτοφανής πανδημία επηρέασε την απασχόληση σε περιφερειακό επίπεδο.

6.2 Μελέτη περίπτωσης περιφέρειας Ηπείρου

Σε αυτό το κεφάλαιο θα παραθέσουμε στοιχεία απασχόλησης ειδικά για την περιφέρεια που μας απασχολεί σε αυτήν την εργασία αυτήν της Ηπείρου. Συγκεκριμένα αντλήσαμε στοιχεία απασχόλησης από το Υπουργείο Εργασίας παραθέτοντας αναγγελίες πρόσληψης ώστε να μπορούμε να έχουμε μια συγκριτική εικόνα των αναγγελιών πρόσληψης στην ευρύτερη περιοχή, επίσης προσθέσαμε και τις αποχωρήσεις ώστε να έχουμε μια γενικότερη εικόνα του συνόλου ώστε να μπορούμε να σχολιάσουμε το ισοζύγιο. Θα γίνει μία συγκριτική μελέτη ώστε να δούμε αν υπήρχαν επιπτώσεις στην απασχόληση εξαιτίας της πανδημίας. Ειδικότερα χρησιμοποιήσαμε τα έτη 2017, 2018 και 2019 τα οποία είναι πριν την πανδημία χρησιμοποιώντας τρεις χειμερινούς μήνες και τρεις καλοκαιρινούς μήνες ώστε να μπορέσουμε να δούμε τι συμβαίνει και στην εποχική απασχόληση και τα έτη 2020, 2021 και κάποιους μήνες από το έτος 2022 καθώς την εποχή της συγγραφής της πτυχιακής δεν είχαν ολοκληρωθεί τα στατιστικά στοιχεία.

Τη χρονιά 2017 το ισοζύγιο του Ιανουαρίου ήταν αρνητικό κατά ένα μεγάλο απόλυτο αριθμό συγκεκριμένα -1324 κάτι το οποίο μπορεί να αποτελεί κατάλοιπο της οικονομικής κρίσης που η Ελλάδα διένυε πριν την εμφάνιση της πανδημίας. Το Φεβρουάριο και τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους το ισοζύγιο είναι θετικό με 423 και 1063 νέες προσλήψεις αντίστοιχα. Ο Ιούνιος του 2017 είναι επίσης θετικός με 1330 νέες προσλήψεις, ο Ιούλιος έχει επίσης θετικό ισοζύγιο με 1063 ενώ ο Αύγουστος κινήθηκε αρνητικά με -335 θέσεις εργασίας. Τον Αναλυτικότερα θα συγκρίνουμε τα έτη 2019, 2020 και 2021 και 2022

Ηπειρος - Ιανουάριος 2017					
Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
2865	2038	695	1456	4189	-1324

Πίνακας 6. 1 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr>

Ήπειρος - Φεβρουάριος 2017

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
3.323	1355	349	1196	2900	423

Πίνακας 6. 2 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος - Δεκέμβριος 2017

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
5.956	1.746	535	2.612	4.893	1063

Πίνακας 6. 3 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος - Ιούνιος 2017

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
6176	1941	506	2399	4846	1330

Πίνακας 6. 4 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος - Ιούλιος 2017

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
5956	1746	535	2612	4893	1063

Πίνακας 6. 5 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος - Αύγουστος 2017

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
4693	2543	409	2076	5028	-335

Πίνακας 6. 6 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος - Ιανουάριος 2018

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
4.410	1.945	682	3.101	5.728	-1.318

Πίνακας 6. 7 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος - Φεβρουάριος 2018

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
4.788	1.505	355	2.702	4.562	226

Πίνακας 6. 8 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Δεκέμβριος 2018					
Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
6.065	1.692	562	3.103	5.357	708

Πίνακας 6. 9 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Ιούνιος 2018					
Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
6.403	2113	634	2836	5583	820

Πίνακας 6. 10 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Ιούλιος 2018					
Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
7.020	2426	715	3524	6665	355

Πίνακας 6. 11 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Αύγουστος 2018					
Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
6.291	2629	543	3225	6397	-106

Πίνακας 6. 12 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Ιανουάριος 2019					
Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
4.135	1979	712	2993	5684	1549

Πίνακας 6. 13 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Φεβρουάριος 2019					
Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
5.094	1401	510	2409	4320	774

Πίνακας 6. 14 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Δεκέμβριος 2019					
Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
6.312	1747	682	3231	5660	652

Πίνακας 6. 15 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Ιούνιος 2019					
Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
7.756	2202	719	3563	6484	1272

Πίνακας 6. 16 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Ιούλιος 2019					
Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
7.887	2585	725	4389	7699	188

Πίνακας 6. 17 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Αύγουστος 2019					
Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
7.341	2557	514	3943	7014	327

Πίνακας 6. 18 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Ιανουάριος 2020					
Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
4.974	2095	655	3222	5972	-998

Πίνακας 6. 19 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Φεβρουάριος 2020					
Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
5.654	1.606	482	2.587	4.675	979

Πίνακας 6. 20 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Δεκέμβριος 2020					
Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
2.361	820	165	1011	1996	365

Πίνακας 6. 21 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Ιούνιος 2020					
Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
5.830	1981	424	2158	4563	1267

Πίνακας 6. 22 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Ιούλιος 2020

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
8.018	2169	610	3865	6644	1374

Πίνακας 6. 23 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Αύγουστος 2020

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
4.892	1980	488	2158	4626	266

Πίνακας 6. 24 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Ιανουάριος 2021

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
2.097	850	160	1234	2244	-147

Πίνακας 6. 25 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Φεβρουάριος 2021

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
2.019	788	142	589	1519	500

Πίνακας 6. 26 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Δεκέμβριος 2021

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
5.234	1903	468	2635	5006	228

Πίνακας 6. 27 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Ιούνιος 2021

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
7.689	2484	344	2716	5544	2145

Πίνακας 6. 28 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Ιούλιος 2021

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
7.691	2547	399	4480	7426	265

Πίνακας 6. 29 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Αύγουστος 2021

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
5.467	2735	296	2665	5696	-229

Πίνακας 6. 30 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Ιανουάριος 2022

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
3.452	1838	483	1970	4291	839

Πίνακας 6. 31 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος -Φεβρουάριος 2022

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
3.271	1476	318	1591	3385	-114

Πίνακας 6. 32 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Ήπειρος- Ιούνιος 2022

Αναγγελίες Πρόσληψης	Αναγγελίες Οικειοθελούς αποχώρησης	Καταγγελίες Συμβάσεων Αορίστου Χρόνου	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	Σύνολο Αποχωρήσεων	Ισοζύγιο
8.993	2642	525	4853	8020	973

Πίνακας 6. 33 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

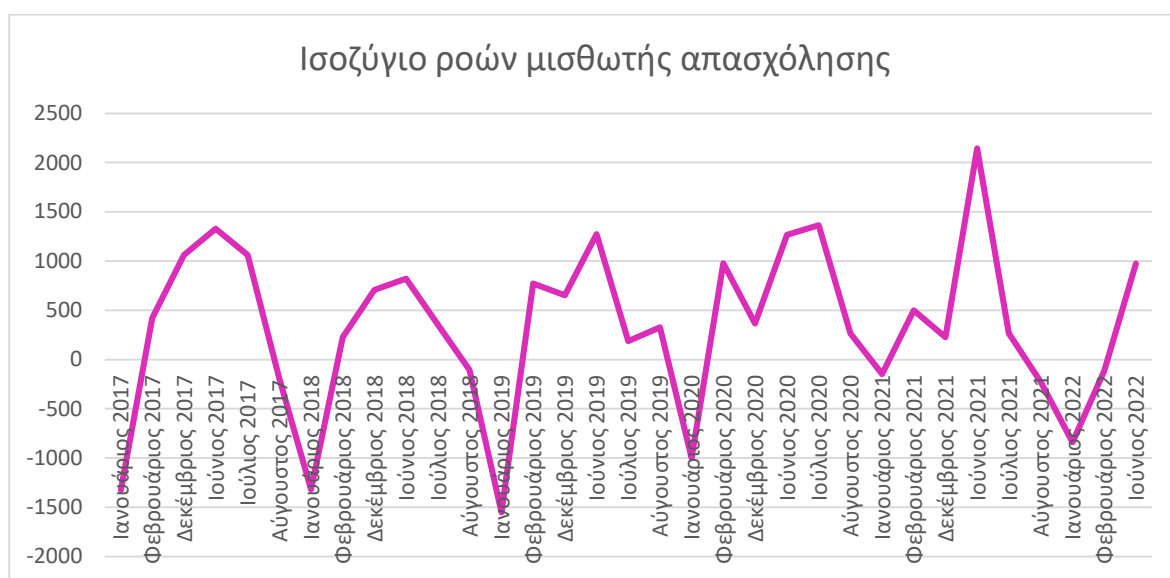
- Ο Ιούνιος του 2022, ο πρώτος καλοκαιρινός μήνας έκλεισε με ισοζύγιο θετικό και 973 περισσότερες προσλήψεις και είναι όμως μειωμένος κατά -54,6% από τον Ιούνιο του 2021 ο οποίος είχε θετικό ισοζύγιο με + 2145. Ο Ιούνιος του 2021 έχει ισοζύγιο + 2145 και είναι αυξημένος κατά 56,11% από τον Ιούνιο του 2020 όπου έχει θετικό ισοζύγιο με 1374 νέες θέσεις εργασίας. Ο Ιούνιος του 2020 έχει αύξηση κατά 8,01% από τον

αντίστοιχο Ιούνιο του 2019 , ο οποίος ήταν και ο τελευταίος φυσιολογικός Ιούνιος πριν την πανδημία, η περιφέρεια Ηπείρου είχε πλεόνασμα 1.272 προσλήψεων συνολικά. Παρατηρούμε ότι ο τουρισμός ανακάμπτει, αφού οι εργαζόμενοι κινούνται κατά συντριπτική πλειοψηφία στα καταστήματα εστίασης και καταλύματα τουρισμού. Η άνοδος των τιμών φαίνεται να έχει επηρεάσει σημαντικά την κατάσταση, καθώς μπορεί να αποτυπωθεί στην απώλεια εργατικού δυναμικού , με αριθμούς σχεδόν τους μισούς από το 2021 σε σχέση με το 2022.

- Ο Ιούλιος του 2021 έχει θετικό ισοζύγιο με 265 νέες θέσεις εργασίας, με τον Ιούλιο του 2020 να έχει θετικό ισοζύγιο με 1374 νέες θέσεις εργασίας εδώ βλέπουμε μεγάλη μείωση κατά -80,7%. Ο Ιούλιος του 2020 με τις 1374 είναι αυξημένος κατά 630% , θεαματική αύξηση, συγκριτικά με τον Ιούλιο του 2019 πριν την πανδημία έχει μόλις 188 νέες θέσεις εργασίας. Προφανώς τα δημοσιονομικά μέτρα για την προώθηση της απασχόλησης τον Ιούλιο του 2020 απέδωσαν.
- Ο Αύγουστος του 2021 έχει αρνητικό ισοζύγιο με -229 θέσεις εργασίας ενώ ο Αύγουστος του 2020 έχει οριακά θετικό ισοζύγιο με 266 νέες θέσεις εργασίας και ποσοστιαία μείωση κατά -186,09%. Ο Αύγουστος του 2020 με τις 266 νέες θέσεις εργασίας έχει επίσης μείωση σε σχέση με τον Αύγουστο του 2019 και τις 327 νέες θέσεις εργασίας , με ποσοστό -18,65% , προφανώς το μεγαλύτερο εύρος προσλήψεων έχει γίνει τον Ιούνιο και Ιούλιο για τη σαιζόν του καλοκαιριού.
- Ο Ιανουάριος του 2022 έχει θετικό ισοζύγιο με 839 νέες θέσεις εργασίας, συγκρίνοντας τον με τον Ιανουάριο του 2021 επίσης έτος πανδημίας ο οποίος έχει αρνητικό ισοζύγιο με -147 θέσεις εργασίας και αύξηση κατά 670%. Ο Ιανουάριος του 2021 με τις λιγότερες θέσεις εργασίας κατά -147 έχει αύξηση κατά 85,2% σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2020 και τις -998 θέσεις εργασίας. Ο Ιανουάριος του 2020 έχει μείωση κατά -164,42% σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2019 ο οποίος ήταν υπό φυσιολογικές συνθήκες κινήθηκε θετικά με 1549 νέες θέσεις εργασίας. Αυτό οφείλεται σε όλα τα περιοριστικά μέτρα και δράσεις τις οποίες έλαβε η κυβέρνηση με σκοπό την προστασία της δημόσιας υγείας από την υγειονομική κρίση , σε όλο το κλίμα της αβεβαιότητας όπου και επικράτησε την περίοδο της πανδημίας αλλά και την εποχικότητα η οποία χαρακτηρίζει την εποχή μετά την περίοδο των εορτών.
- Ο Φεβρουάριος του 2022 εμφανίζεται αρνητικός με -114 θέσεις εργασίας λιγότερες και μείωση ποσοστιαία κατά -122,8% σε σχέση με τον αντίστοιχο Φεβρουάριο του 2021, όπου το ισοζύγιο του ήταν θετικό με 500 θέσεις εργασίας επιπλέον. Ο Φεβρουάριος του

2021 με τις 500 νέες θέσεις έχει επίσης μείωση συγκριτικά με τον Φεβρουάριο του 2019 με 774 νέες θέσεις εργασίας κατά -35,4%. Είναι προφανές ότι ο χειμώνας δεν ευνοείται για αύξηση της απασχόλησης.

- Ο Δεκέμβριος του 2021 έχει οριακά θετικό ισοζύγιο μόλις με 228 νέες θέσεις εργασίας, σχετικά ίδια επίπεδα με τον Δεκέμβριο του 2020 με μόλις +365 νέες θέσεις εργασίας, μειωμένος όμως κατά -37,53%. Ο Δεκέμβριος του 2020 με τις 365 νέες θέσεις εργασίας έχει μείωση από τον «φυσιολογικό» Δεκέμβριο του 2019 και το θετικό ισοζύγιο με +659 νέες θέσεις εργασίας κατά -44,61%.

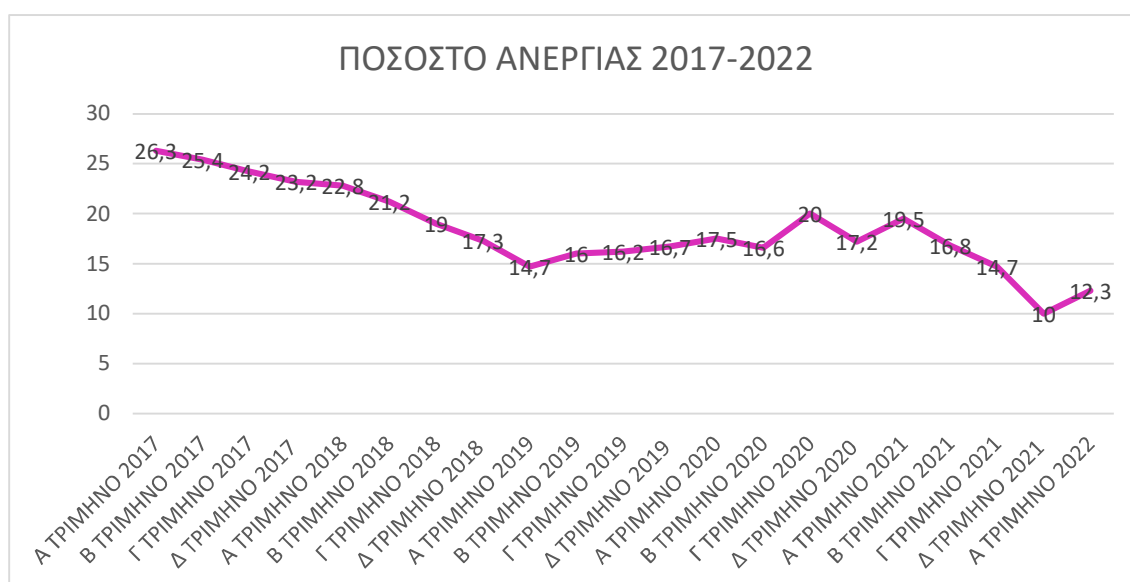

Γράφημα 6. 5 Πηγή: <https://ypergasias.gov.gr/>

Παρατηρούμε λοιπόν και με τη βοήθεια του διαγράμματος ότι το ισοζύγιο γενικά κινείται σε θετικό επίπεδο εάν εξαιρέσουμε το μήνα Ιανουάριο όπου συνήθως έχει αρνητικό ισοζύγιο. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα εύκολα ότι η απασχόληση κινήθηκε σε θετικά επίπεδα στην περιφέρεια Ηπείρου.

Γράφημα 6. 6 : Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ

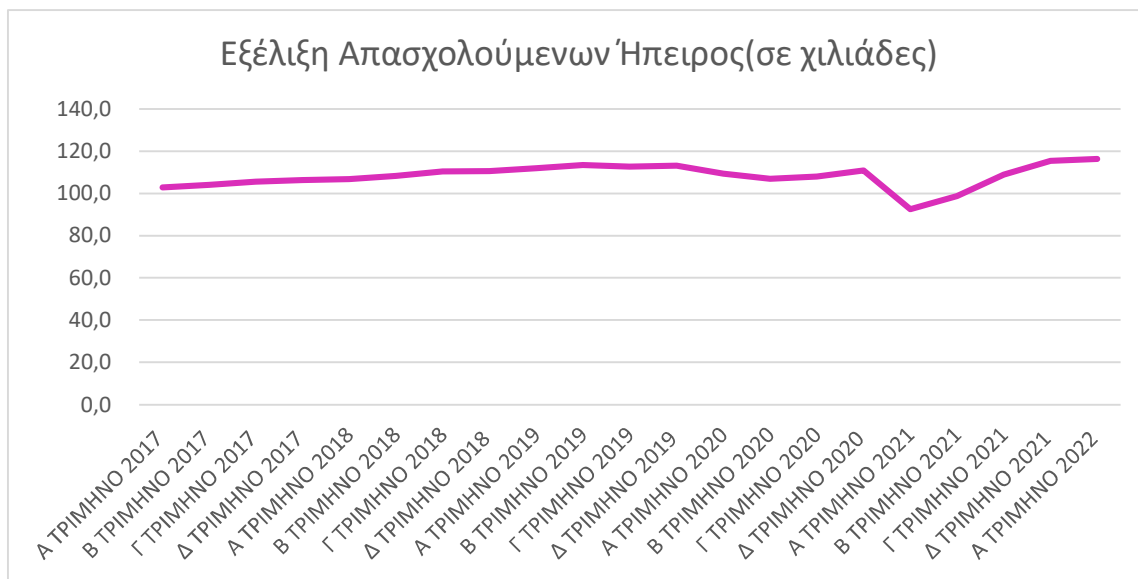
Γράφημα 6. 7: Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Το παραπάνω γράφημα απεικονίζει την ανεργία ανά τρίμηνο στην περιφέρεια Ηπείρου. Η απασχόληση και η ανεργία είναι δύο όροι άρρηκτα συνδεδεμένοι, οπότε θα πρέπει να δούμε και τα ποσοστά της ανεργίας.

Όπως φαίνεται από το γράφημα στο δεύτερο τρίμηνο του 2020 όπου ξεκινάει η πανδημία στην Ελλάδα η ανεργία στην Ήπειρο βρίσκεται στο 16,6%, ενώ αν το συγκρίνουμε με το δεύτερο τρίμηνο του προηγούμενου έτους το 2019 δηλαδή το ποσοστό αύξησης αγγίζει μόλις το 3.75%. Το τρίτο τρίμηνο του 2020 το ποσοστό ανεργίας φτάνει το 20% , ενώ στο

αντίστοιχο τρίμηνο του 2019 πριν την πανδημία το ποσοστό ανεργίας ήταν 16,2 και έχει άνοδο κατά 23,4%. Το τέταρτο τρίμηνο του 2020 εμφανίζει ποσοστό ανεργίας 17,2% και σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2019 εμφανίζει ποσοστιαία αύξηση κατά 6,17%. Αν παρατηρήσουμε και το έτος 2021 το οποίο είναι έτος πανδημίας επίσης και συγκρίνουμε τα αντίστοιχα τρίμηνα του με αυτά του 2019 μπορούμε να δούμε συγκεκριμένα ότι το πρώτο τρίμηνο του 2021 το ποσοστό ανεργίας ήταν 19,5% ενώ στο αντίστοιχο του 2019 ήταν 14,7% και προκύπτει ποσοστιαία αύξηση κατά 32,6%. Το δεύτερο τρίμηνο του 2021 έχει ποσοστό ανεργίας 16,8% και το αντίστοιχο του 2019 16%, εμφανίζει αύξηση πολύ μικρή κατά 5% . Το τρίτο τρίμηνο του 2021 εμφανίζει ποσοστό ανεργίας 14,7% και το αντίστοιχο του 2019 ποσοστό 16,2%. Εδώ παρατηρούμε ότι δεν μιλάμε πλέον για αύξηση αλλά για μείωση της ανεργίας κατά 9,25% κάτι που προφανώς σημαίνει ότι τα μέτρα για την προώθηση της απασχόλησης προφανώς αποδίδουν ακόμη και κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Συνεχίζοντας με το τέταρτο τρίμηνο του 2021 παρατηρούμε ότι το ποσοστό ανεργίας είναι μόλις 10% και αποτελεί το μικρότερο ποσοστό ανεργίας από το α' τρίμηνο του 2017 το οποίο και ερευνούμε. Συγκριτικά με το έτος 2019 και το τέταρτο τρίμηνό του το οποίο έχει ποσοστό ανεργίας 16,7 η μείωση είναι -40,11%. Γενικά η ανεργία έχει αυξηθεί το κατά το έτος 2020 συγκριτικά με το έτος 2019. Επίσης κατά το έτος 2021 η ανεργία είναι αυξημένη, όμως στα δυο τελευταία τρίμηνα του 2021 η εικόνα είναι σαφώς καλύτερη. Το πρώτο τρίμηνο του 2022 η ανεργία βρίσκεται στο 12,3 % σαφώς μειωμένη σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2019 που είναι στο 19,5% και έχει μείωση κατά -36,92%.

6.3 Αριθμός απασχολούμενων στην Ήπειρο Α' τρίμηνο 2017 – Α' τρίμηνο 2022

Γράφημα 6. 8 Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Στο παραπάνω γράφημα παρουσιάζεται η εξέλιξη σε απόλυτους αριθμούς ώστε να υπάρχει μια καλύτερη απεικόνιση, των απασχολούμενων στην Ήπειρο κατά το διάστημα το οποίο ερευνούμε και είναι το 2017-18 και 2019 χρονιές πριν την πανδημία και το 2020 και 2021 χρονιές πανδημικές και επίσης το πρώτο τρίμηνο του 2022. Ο αριθμός των απασχολούμενων καταγράφει από το πρώτο τρίμηνο του 2017 έως και το τέταρτο τρίμηνο του 2019 συνεχόμενη αύξηση, ενώ το πρώτο τρίμηνο του 2020 το οποίο έχει έναρξη και την πανδημία το Μάρτιο του 2020, οι απασχολούμενοι παρουσιάζουν μια μικρή μείωση σε σχέση με το τελευταίο τρίμηνο του 2019 της τάξεως του -3,4%, κάτι το οποίο είναι απολύτως λογικό με δεδομένο την παγκόσμια υγειονομική κρίση. Στο δεύτερο τρίμηνο του 2020 η μείωση είναι συγκρατημένη και βρίσκεται στο -2,26%. Στο τρίτο τρίμηνο παρατηρείται μείωση κατά -0,92% και το τέταρτο τρίμηνο του 2020 υπάρχει αύξηση των απασχολούμενων κατά 2,7%. Το πρώτο τρίμηνο του 2021 υπάρχει σημαντική μείωση κατά -19,76 και το δεύτερο τρίμηνο του 2021 αύξηση κατά 6,18%. Το τρίτο τρίμηνο του 2021 έχουμε αύξηση κατά 9,35% και το τελευταίο τρίμηνο του 2021 αύξηση 5,71%. Όσον αφορά στο πρώτο τρίμηνο του 2022 το έτος που διανύουμε το πρώτο τρίμηνο παρατηρείται αύξηση κατά 0,77%. Γενικώς παρατηρούμε ότι η απασχόληση έχει κρατηθεί σε παρόμοια επίπεδα με τα προηγούμενα έτη κάτι το οποίο είναι ενθαρρυντικό και δείχνει ότι τα δημοσιονομικά μέτρα λειτούργησαν σαν

- Όσον αφορά την κατηγορία των κοινών επιδοτούμενων ανέργων γενικά βρίσκονται σε υψηλά επίπεδα ανεξαρτήτως εποχής και χρονιάς με έντονη όμως αύξηση το Δεκέμβριο

του 2018 όπου έχουν καταγραφεί 4.873 επιδοτούμενοι και τον Ιούνιο του 2020 έτος πανδημίας η συγκεκριμένη κατηγορία έχει αύξηση των ανέργων σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2019 κατά 74,98 % το οποίο αποτελεί δραματική αύξηση των ανέργων στη συγκεκριμένη κατηγορία.

Ο Ιούλιος του 2020 έχει αύξηση των επιδοτούμενων κοινών υπαλλήλων ανέργων κατά 58,12% σε σχέση με τον Ιούλιο του 2019. Ο Αύγουστος του 2020 έχει αύξηση των επιδοτούμενων ανέργων στην κατηγορία των κοινών επιδοτούμενων κατά 30,44%. Ο Δεκέμβριος του 2020 έχει πιο συγκρατημένη αύξηση κατά 19,85% σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2019. Ο Ιανουάριος του 2020 βρίσκει τους επιδοτούμενους ανέργους κατά 59,15% σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2019. Ο Φεβρουάριος του 2020 διαμορφώνει το ποσοστό επιδοτούμενων ανέργων αυξημένο κατά 43,85% σε σχέση με τον Φεβρουάριο του 2019. Παρατηρούμε ότι πρόκειται για μια κατηγορία η οποία έχει επηρεαστεί αρκετά από την πανδημία και δυσκολεύεται να βρει θέση απασχόλησης και έχει αυξημένα ποσοστά ανεργίας το έτος 2020 σε σχέση με το 2019.

Το έτος 2021 ο Ιανουάριος εμφανίζει μείωση των επιδοτούμενων κοινών υπαλλήλων κατά -8,71% συγκριτικά με τον Ιανουάριο του 2020 επίσης μήνας πανδημίας.

Ο Φεβρουάριος του 2021 εμφανίζει και αυτός μείωση κατά -22,11% συγκρίνοντας τον με τον Φεβρουάριο του 2020. Ο Δεκέμβριος του 2021 ακολουθεί την ίδια μειωμένη πορεία και έχει μείωση κατά -21,17%. Τα στοιχεία αυτά μέχρι στιγμής δείχνουν να είναι ενθαρρυντικά, καθώς θα περιμέναμε μείωση των θέσεων εργασίας και αύξηση της ανεργίας σε συνθήκες πανδημίας. Ο Ιούνιος του 2021 έχει 1868 επιδοτούμενους, ενώ ο Ιούνιος του 2020 έχει 4.233 και ποσοστιαία έχει μείωση κατά -55,8%.

Ο Ιούλιος του 2021 έχει 2.012 και ο Ιούλιος του 2020 έχει 3988 δημιουργείται έτσι πάλι μείωση ποσοστιαία κατά -49,54% .

Καταλήγοντας και στον Αύγουστο του 2021 ο οποίος έχει 3342 επιδοτούμενους κοινούς υπαλλήλους, ενώ ο αντίστοιχος Αύγουστος του 2020 έχει 4070, άρα έχουμε επίσης μείωση κατά -17,8%. Παρατηρούμε γενικά ότι το έτος 2021 εμφανίζει καλύτερη εικόνα σε σχέση με το 2020 το οποίο ήταν και το πρώτο έτος της πανδημίας.

- Η επόμενη εργασιακή κατηγορία είναι οι οικοδόμοι. Πρόκειται για μια κατηγορία απασχολούμενων η οποία γενικώς κινείται πολύ χαμηλά σε απόλυτους αριθμούς και είναι επιδοτούμενοι άνεργοι.

Αν παρατηρήσουμε τον Ιανουάριο του 2020 μόλις 249 άτομα είναι οι επιδοτούμενοι ωστόσο σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2019 ποσοστιαία η αύξηση είναι μεγάλη και

διαμορφώνεται στο +87,21%. Ο Φεβρουάριος του 2020 έχει αύξηση επιδοτούμενων οικοδόμων κατά 9,69% σε σχέση με τον αντίστοιχο του 2019.

Ο Δεκέμβριος του 2020 εμφανίζεται να έχει μείωση των επιδοτούμενων κατά 3,48% σε σχέση με τον αντίστοιχο του 2019. Ο Ιούνιος του 2020 σε αυτόν τον κλάδο έχει αύξηση κατά 33% των επιδοτούμενων σε σχέση με τον Ιούλιο του 2019. Ο Ιούλιος του 2020 στην κατηγορία των οικοδόμων εμφανίζει αύξηση κατά 16,8% και ο Αύγουστος μείωση κατά 17%.

Αν συγκρίνουμε τα δύο πανδημικά έτη παρατηρούμε ότι: Ο Ιανουάριος του 2021 έχει μείωση κατά -34,13% σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2020, ο Φεβρουάριος επίσης μείωση κατά 12% και ο Δεκέμβριος -22,2% μειωμένος σε σχέση με τον αντίστοιχο Δεκέμβριο του 2020. Οι καλοκαιρινοί μήνες διαμορφώνονται ως εξής: Ο Ιούνιος έχει τη θεαματική μείωση των επιδοτούμενων οικοδόμων κατά -46,2% και τον Ιούλιο του 2021 μειωμένο κατά 10,5%. Ο Αύγουστος του 2021 επίσης μειωμένος κατά -34,4%.

Και εδώ μπορούμε να κάνουμε την εξής παρατήρηση όπως και στους κοινούς άνεργους και είναι ότι το 2021 ήταν καλύτερο σε σχέση με το 2020 για την κατηγορία των οικοδόμων.

- Η επόμενη μεγάλη εργασιακή κατηγορία είναι αυτή των εποχικών εργαζομένων είτε σε χώρους εστίασης είτε ξενοδοχοϋπάλληλοι. Ο Ιανουάριος του 2020 τους βρίσκει αυξημένους κατά 29,4% σε σχέση με τον αντίστοιχο Ιανουάριο του έτους 2019.

Ο Φεβρουάριος του 2020 είναι αυξημένος μόλις κατά 4% συγκριτικά με τον Φεβρουάριο του 2019. Ο Δεκέμβριος του έτους 2020 είναι μειωμένος κατά -9,37%, προφανώς λόγω εορτών των Χριστουγέννων η ζήτηση για εργατικό δυναμικό αυξήθηκε. Οι καλοκαιρινοί μήνες διαμορφώνονται ως εξής: Ο Ιούνιος του 2020 βρίσκεται δραματικά αυξημένος με τους επιδοτούμενους άνεργους να είναι αυξημένοι κατά 455% σε σχέση με τον Ιούνιο του 2019. Ο Ιούλιος είναι αυξημένος κατά 260,9% επίσης σημαντική αύξηση των επιδοτούμενων ανέργων. Ο Αύγουστος έχει τη μικρότερη αύξηση κατά 42,2% κάτι που δείχνει ότι η αγορά εργασίας κινήθηκε λίγο παραπάνω κατά τον πιο παραδοσιακό μήνα διακοπών.

Αν συγκρίνουμε το έτος 2021 με το έτος 2020 θα δούμε τα εξής: Ο Ιανουάριος του 2021 είναι μειωμένος κατά -7,89% σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2020. Ο Φεβρουάριος του 2021 είναι αυξημένος κατά 37,4% και ο Δεκέμβριος του 2021 αυξημένος κατά 22,27%. Ο Ιούνιος του 2021 έχει μείωση κατά 74,33% κάτι το οποίο δείχνει ότι οι επιχειρήσεις απασχόλησαν άτομα σε χώρους εστίασης, ξενοδοχεία κλπ περισσότερο από τον Ιούνιο

του 2020. Ο Ιούλιος του 2021 έχει επίσης μείωση κατά 65,83% και ο Αύγουστος διατηρείται το ίδιο σε καλά επίπεδα και είναι μειωμένος κατά 53,12% .

- Η επόμενη εργασιακή κατηγορία είναι αυτή των εποχιακών υπαλλήλων αυτή τη φορά όμως σε αγροτικές εργασίες. Ο Ιανουάριος του 2020 τους βρίσκει να είναι αυξημένοι κατά μόλις 4% . Ο Φεβρουάριος του 2020 εμφανίζεται μειωμένος κατά -6,66% σε σχέση με τον Φεβρουάριο του 2019. Ο Δεκέμβριος του 2020 είναι επίσης μειωμένος κατά -8,57% σε σχέση με τον αντίστοιχο του 2019. Ο Ιούνιος του 2020 είναι αυξημένος κατά 131,42% σε σχέση με τον Ιούνιο του 2019. Ο Ιούλιος του 2020 είναι και αυτός αυξημένος κατά 107,22% και ο Αύγουστος 2020, αυξημένος κατά 18,8%. Η μεγάλη αύξηση σε σχέση με το 2019 πιθανόν να οφείλεται και σε τροπολογία η οποία είχε κατατεθεί στις 25 Μαΐου 2020 και σύμφωνα με την οποία η αγροτική οικονομία έχει ιδιαίτερα υψηλή ζήτηση απασχόλησης για εργαζομένους σε διαφορετικές περιόδους του έτους, ανάλογα με την καλλιέργεια, για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, συνήθως μερικές εβδομάδες. Σε αυτή την περίπτωση, παρατηρείται έλλειψη εργατικού δυναμικού για την εκτέλεση αυτών των εργασιών. Είναι λοιπόν απαραίτητο να ληφθούν πρόσθετα μέτρα ώστε η καλλιεργητική λειτουργία να πραγματοποιηθεί χωρίς διακοπή και χωρίς να διαταραχθεί η παραγωγική διαδικασία. Ο προτεινόμενος κανόνας έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει στην πρόσληψη περισσότερων πολιτών για εποχική αγροτική εργασία, καθώς έχει παρατηρηθεί ότι παρά την υψηλή ανεργία, οι άνεργοι δεν βρίσκονται σε εποχική εργασία για να μην στερηθούν τα επιδόματα ανεργίας. Επιπλέον, οι ισχύοντες κανονισμοί αντιμετωπίζουν τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού που παρατηρούνται στις εποχικές αγροτικές εργασίες, οι οποίες έχουν γίνει ιδιαίτερα έντονες τα τελευταία χρόνια.

Για το λόγο αυτό, οι δικαιούχοι επιδόματος ανεργίας έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν για μια συγκεκριμένη περίοδο του έτους, με ειδίκευση στις αγροτικές εργασίες, χωρίς να στερούνται τα επιδόματα ανεργίας που λαμβάνουν, άρα τα επιδόματα ανεργίας που λαμβάνουν να μην αποτελούν λόγο απομάκρυνσης από την εργασία. **(Άρθρο 92 του ν. 4461/2017 (Α' 38))**. Οπότε τα στοιχεία δεν καταδεικνύουν με ακρίβεια το πρόβλημα της απασχόλησης σε αυτόν τον εργασιακό τομέα.

Συνεχίζοντας τη σύγκριση του έτους 2021 με το έτος 2020 παρατηρούμε ότι:

Ο Ιανουάριος του 2021 είναι μειωμένος κατά -30% σε σχέση με αυτόν του 2020, Ο Φεβρουάριος του 2021 επίσης μειωμένος κατά -22,1 % , και ο Δεκέμβριος του 2021 μειωμένος κατά -17,6%. Άρα οι εποχικοί επιδοτούμενοι του χειμώνα κινήθηκαν σε

καλύτερα επίπεδα από ότι το χειμώνα του 2020. Ο Ιούνιος του 2021 βρίσκει τους εποχιακά απασχολούμενους αυξημένους κατά 27,1 % συγκριτικά με τον Ιούνιο του 2020 , τον Ιούλιο του 2021 μειωμένο κατά -13,37 και τον Αύγουστο αυξημένο κατά 20,7%.

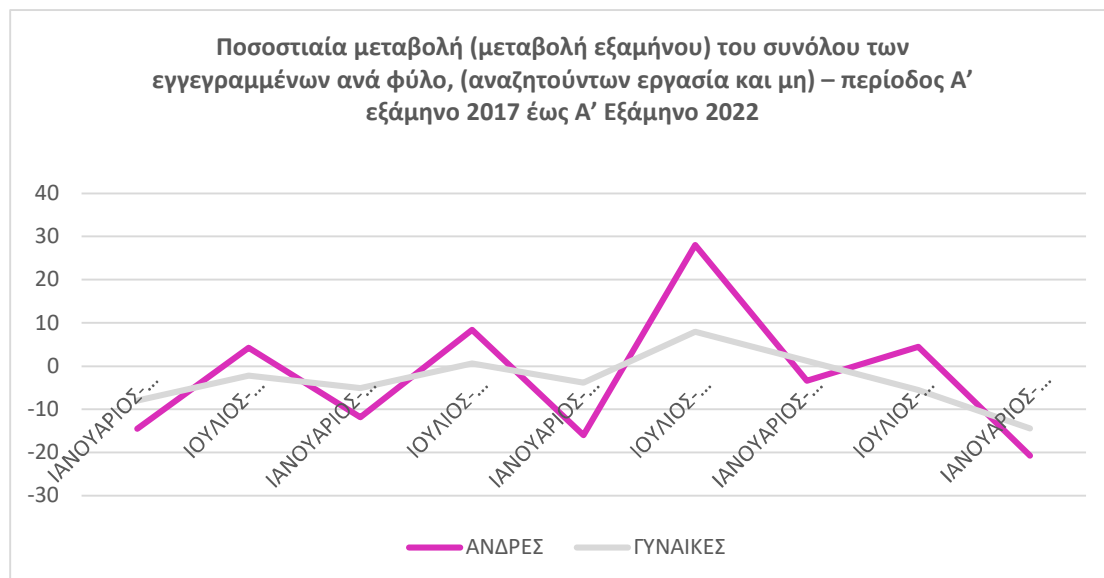
- Τελευταίος εργασιακός κλάδος τον οποίο θα σχολιάσουμε είναι ο κλάδος των εκπαιδευτών. Ο Ιανουάριος του 2020 εμφανίζει αύξηση κατά 21,4% σε σχέση με τον αντίστοιχο Ιανουάριο του 2019 ενώ σε απόλυτους αριθμούς οι επιδοτούμενοι είναι ελάχιστοι, μόλις 17 για τον Ιανουάριο του 2020 και για τον Ιανουάριο του 2019, μόλις 12.

Ο Φεβρουάριος 2020 βρίσκει τον κλάδο μειωμένο σε επιδοτούμενους απασχολούμενους κατά 21,4% σε σχέση με τον Φεβρουάριο του 2019 και τον Δεκέμβριο του 2020 αυξημένο κατά 265% σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2019. Ο Ιούνιος του 2020 είναι μειωμένος σε επιδοτούμενους απασχολούμενους κατά 35,7%, ο Ιούλιος του 2020 μειωμένος κατά 83,3% . Ο Αύγουστος του 2020 έχει αύξηση κατά 7,2% σε σχέση με τον Αύγουστο του 2019.

Συγκρίνοντας το έτος 2021 με το 2020 προκύπτουν τα εξής:

Ο Ιανουάριος του 2021 είναι μειωμένος κατά 1,32% από τον Ιανουάριο του 2020, ο Φεβρουάριος του 2021, έχει αυξήσει τους επιδοτούμενους του κατά 500% αυτό είναι προφανές ότι οφείλεται στο κλείσιμο των δομών εξαιτίας των Lockdown και το γεγονός ότι ξεκίνησε η τηλεκπαίδευση με αποτέλεσμα πολλοί εργοδότες να προβούν σε απολύσεις. Ο Δεκέμβριος του 2021 συνεχίζει και αυτός αρκετά αυξημένος κατά 500%. Ο Ιούνιος του 2021 έχει αύξηση των επιδοτούμενων κατά 133,3%. Ο Ιούλιος του 2021 έχει αύξηση κατά 45,5% και ο Αύγουστος μείωση κατά -1,32%. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι είναι ένας κλάδος ο οποίος επηρεάστηκε αρκετά από την υγειονομική κρίση.

6.4 Ποσοστιαία μεταβολή (μεταβολή εξαμήνου) του συνόλου των εγγεγραμμένων ανά φύλο, (αναζητούντων εργασία και μη) – περίοδος Α' εξάμηνο 2017 έως Α' Εξάμηνο 2022 στην Περιφέρεια Ηπείρου

Γράφημα 6. 10 Πηγή: <https://www.dypa.gov.gr>

Στο παραπάνω διάγραμμα παρατηρούμε την ποσοστιαία μεταβολή ανά εξάμηνο εγγεγραμμένων ανέργων ανά φύλο, από την περίοδο α' εξάμηνο 2017 έως και α' εξάμηνο 2021. Το πρώτο εξάμηνο του 2017 βρίσκει τους άνδρες να έχουν ποσοστιαία μεταβολή μειωμένο κατά -14,54% και τις γυναίκες μειωμένο ποσοστό κατά -8,01%. Το δεύτερο εξάμηνο του 2017 βρίσκει τους άνδρες αυξημένους κατά 4,21% και τις γυναίκες μειωμένες κατά -2,18. Το α' εξάμηνο του 2018 βρίσκει τους άνδρες μειωμένους κατά -11,82% και τις γυναίκες μειωμένες κατά -5,12% , και το β' εξάμηνο του 2018 βρίσκει τους άνδρες μειωμένους κατά -16,03% και τις γυναίκες μειωμένες κατά -3,81 %. Το α' εξάμηνο του 2019 βρίσκει τους άνδρες μειωμένους κατά -16,03% και τις γυναίκες μειωμένες κατά -3,81%. Το β' εξάμηνο βρίσκει τους άνδρες αυξημένους κατά 28,04 και τις γυναίκες αυξημένες κατά 7,99%. Το α' εξάμηνο του 2020 βρίσκει τους άνδρες μειωμένους κατά -3,4% και τις γυναίκες αυξημένες κατά 1,18%. Το δεύτερο εξάμηνο του 2020 βρίσκει τους άνδρες αυξημένους κατά 4,43% και τις γυναίκες μειωμένες κατά -5,56% . Το α' εξάμηνο του 2021 βρίσκει τους άνδρες μειωμένους κατά -20,74% και τις γυναίκες μειωμένες κατά -14,4%. Γενικά παρατηρούμε ότι οι γυναίκες δυσκολεύονται να βρουν εργασία και είναι πιο συχνά εγγεγραμμένες άνεργες.

Κεφάλαιο 7 : Συμπεράσματα

Οι επιπτώσεις της πανδημίας, η ακρίβεια όλες οι γεωπολιτικές εξελίξεις από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, δημιούργησαν νέα οικονομική αστάθεια αλλά και κοινωνική. Η Ελλάδα πριν ακόμη προλάβει να ανακάμψει και να επιστρέψει στην κατάσταση πριν τον COVID-19 βρέθηκε σε μία νέα διαταραχή. Ο απόηχος της πανδημικής κρίσης έχει αναδείξει την ευθραυστότητα και τη διαρθρωτική αδυναμία του μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης της χώρας μας, το οποίο ορισμένοι υποστηρίζουν ότι είναι αποτέλεσμα λανθασμένων επιλογών οικονομικής πολιτικής στη δημόσια σφαίρα και του ιδιωτικού τομέα.

Είναι αναγκαίο να τονιστεί ότι οι τρέχουσες εκτιμήσεις για τα ποσοστά ανεργίας δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματική κατάσταση της αγοράς εργασίας και τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19, καθώς και τη δυναμική των υποκείμενων στατιστικών της. Οι εκτιμήσεις του επίσημου ποσοστού ανεργίας δεν καταγράφουν εργαζόμενους που έχουν τεθεί σε αναστολή για περισσότερο από τρεις μήνες ή κερδίζουν λιγότερο από το 50 τοις εκατό των μισθών τους, οι οποίοι περιλαμβάνονται στη μη οικονομική δραστηριότητα. Έτσι, ο αντίκτυπος της πανδημικής κρίσης στην απασχόληση δεν αντανακλάται στην αντίστοιχη αλλαγή στον αριθμό των ανέργων. Δεν είναι σαφές εάν η δυναμική που παρατηρήθηκε στα τέλη του 2020 θα συνεχιστεί, αλλά κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου είναι η πρώτη φορά μετά την πανδημική κρίση που μια αλλαγή στην οικονομική αδράνεια προέρχεται επίσης από τη μείωση της ανεργίας. (www.naftemporiki.gr)

Οι συνθήκες της αγοράς εργασίας είναι πολύ πιθανό να αναγκάσουν ένα τμήμα των ικανών να εργαστούν να εγκαταλείψει την αγορά εργασίας, γεγονός που είναι ιδιαίτερα επιζήμιο για τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές για την απασχόληση και την οικονομία. Συνεπώς, η τρέχουσα κατάσταση της αγοράς εργασίας μπορεί στατιστικά να αποτυπωθεί καλύτερα από τις μεταβολές στον αριθμό των απασχολούμενων. Η σχετικά χαμηλή αύξηση της ανεργίας και η διατήρησή της σε χαμηλά επίπεδα ακόμη και σε μείωσή της σε μία χώρα προβληματική όπως η Ελλάδα όσον αφορά στις αγορές εργασίας της και με σταθερά υψηλή ανεργία, μπορεί να θεωρηθεί ότι τα μέτρα στήριξης απέδωσαν και κράτησαν το κύμα απολύσεων. Εδώ μπορεί να μας δημιουργηθεί το εξής ερώτημα: Μπορούν αυτές οι ενδείξεις να μας καθησυχάζουν για την αγορά εργασίας; Η απάντηση είναι όχι. Παρόλο που η αύξηση του ποσοστού ανεργίας είναι μικρή ή ακόμη και κάποιες φορές υπάρχει ακόμη και μείωση, το μέσο ποσοστό ανεργίας στην Ευρώπη σταθεροποιείται σε υψηλότερα επίπεδα από ότι πριν την πανδημία και είναι απίθανο να υποχωρήσει πριν βγούμε πλήρως από την πανδημία.

Φυσικά τα προγράμματα βραχυχρόνιας εργασίας, η αναστολή εργασιών κλπ λειτουργούν ως ένα δίκτυ ασφαλείας , όμως δεν μπορούμε να έχουμε μία πλήρη εικόνα για το εάν όλοι οι εργαζόμενοι οι οποίοι τώρα απασχολούνται κυρίως με προγράμματα θα συνεχίσουν να διατηρούν τις θέσεις εργασίας τους και μετά το τέλος της πανδημίας. Αυτό θα εξαρτηθεί κυρίως από το εάν οι επιχειρήσεις οι οποίες προσέλαβαν άτομα μέσω τέτοιων προγραμμάτων, επαναλειτουργήσουν και πετύχουν ίδια επίπεδα τζίρου και επομένως εξακολουθήσουν να έχουν τις ίδιες ανάγκες για προσωπικό.

Η δημοσιονομική υποστήριξη η οποία ακολουθείται είναι πιθανό να παραμείνει αναγκαία και κατά την περίοδο της ανάκαμψης, ενώ μία πιθανή αποπληρωμή των δημοσίων χρεών που σχετίζονται με την πανδημία μέσω λιτότητας θα υπονομεύσει κάθε προσπάθεια που έχει γίνει έως τώρα ώστε να μπορέσει να παραμείνει η ανεργία σε χαμηλά επίπεδα. (www.capital.gr). Οι γενικές παρατηρήσεις όσον αφορά στην απασχόληση στην περιφέρεια Ηπείρου είναι οι εξής:

Παρατηρούμε γενικά ότι στα περισσότερα εξάμηνα οι γυναίκες επλήγησαν περισσότερο από τους άνδρες στην περιφέρεια Ηπείρου , ο πρώτος και σημαντικότερος λόγος σύμφωνα με έρευνες είναι ότι οι γυναίκες εργάζονται περισσότερο σε τομείς που επλήγησαν περισσότερο από τον covid σε σχέση με τον αντρικό πληθυσμό. Η ίδια έρευνα αναφέρει πως οι άνδρες και οι γυναίκες δεν αντιμετώπισαν το ίδιο την πανδημία. Σε αρκετές κοινωνίες και όπως και σε αυτήν της περιφέρειας Ηπείρου , η γυναίκα εξακολουθεί να είναι υπεύθυνη για το νοικοκυριό. Αυτό έχει αυξηθεί δραματικά καθώς έκλειναν τα σχολεία και ενώ όλες οι οικογένειες προσπαθούν να προστατεύσουν τους μεγαλύτερους συγγενείς από τον ιό, οι γυναίκες είναι αυτές που κάνουν το μεγαλύτερο μέρος της φροντίδας στο σπίτι. (<https://www.ot.gr>).

Τα ισοζύγια σχεδόν σε όλους τους μήνες κινήθηκαν θετικά και ειδικότερα τους καλοκαιρινούς μήνες κάτι που αναδεικνύει το γεγονός ότι η Ήπειρος αποτελεί καλοκαιρινό προορισμό και η απασχόληση με νέες θέσεις εργασίας κυμάνθηκε θετικά.

Η ανεργία κινήθηκε σε καλύτερα επίπεδα τη χρονιά του 2021 η οποία αποτέλεσε δεύτερη χρονιά πανδημίας σε σχέση με το 2020, που δείχνει ότι τα δημοσιονομικά μέτρα έστω και καθυστερημένα είχαν θετική επίδραση στην αγορά.

Προτάσεις για ενίσχυση της οικονομίας.

Τρεις καινοτόμες λύσεις μπορούν να προταθούν για την ενίσχυση της γυναικείας απασχόλησης:

α. Οι γυναίκες πρέπει να συμμετέχουν σε περισσότερες θέσεις εργασίας που σχετίζονται με την τεχνολογία και τον ψηφιακό κόσμο για να επιταχυνθεί η ταχεία ψηφιακή αλλαγή, ώστε οι γυναίκες να μην αισθάνονται περιττές. Όσο πιο σημαντικοί γίνονται οι ψηφιακοί ρόλοι στην οικονομία, τόσο χαμηλότερο είναι το μερίδιο των γυναικών. Για να αλλάξει αυτή η τάση, ο ρόλος των γυναικείων προτύπων είναι ιδιαίτερα σημαντικός, καθώς πολλές γυναίκες εμπνέονται από τις πράξεις και το έργο σημαντικών γυναικών και αποφασίζουν να ακολουθήσουν τα βήματά τους και να μελετήσουν την επιστήμη της τεχνολογίας.

β. Οι κυβερνήσεις και οι επιχειρηματικοί φορείς θα πρέπει να ενισχύσουν τους κανονισμούς για την εξάλειψη των μισθολογικών διακρίσεων, να επιβραβεύουν τις επιχειρήσεις που εφαρμόζουν πολιτικές για ίση μεταχείριση και ίσες ευκαιρίες για όλους τους εργαζόμενους και να παρέχουν ευέλικτη κατάρτιση. Οι εταιρείες θα πρέπει να υποχρεούνται να αποδεικνύουν ότι πληρώνουν εξίσου άνδρες και γυναίκες για την ίδια εργασία. Στον αγώνα για την ισότητα των φύλων, η εξάλειψη των διακρίσεων και η ενίσχυση του ρόλου των γυναικών στην κοινωνική και οικονομική ζωή περιστρέφεται σε μεγάλο βαθμό γύρω από τον ρόλο τους στον κόσμο της εργασίας.

γ. Η κοινωνία πρέπει να σκεφτεί πιο σοβαρά πώς θα αντιμετωπίσει το υψηλό κόστος της φροντίδας των παιδιών και των ηλικιωμένων. Σε μια χώρα όπου η οικογένεια είναι ο κύριος φροντιστής για τους ηλικιωμένους και τα παιδιά, οι γυναίκες εξακολουθούν να διαδραματίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στη φροντίδα της οικογένειας. Όσον αφορά τη μητρότητα, θα πρέπει να μειωθούν οι δυσμενείς παράγοντες που ενδέχεται να επιβαρύνουν έμμεσα την πρόσληψη ή την ανάπτυξή τους και θα πρέπει να ενισχυθούν οι πρωτοβουλίες που θα τους βοηθήσουν να επανενταχθούν στην κοινωνία μετά τον τοκετό, όπως οι κατάλληλες δομές. (<https://www.ot.gr>)

Επίσης προαναγγέλλθηκαν βελτιώσεις στο πρόγραμμα "πρώτο ένημο" που αφορά στην πρόσληψη ανέργων χωρίς προϋπηρεσία. Έπειτα ανακοινώθηκε η 2μηνη παράταση του

μηχανισμού "Συν-Εργασίας" για ήδη εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης. Και τέλος, ανακοινώθηκε νέο πρόγραμμα του ΟΑΕΔ για ανέργους.

Βιβλιογραφία

Ελληνική Βιβλιογραφία

1. Ζαφειρόπουλος 2015, Πως γίνεται μια επιστημονική εργασία; Εκδόσεις Κριτική
2. Κουκιάδης, Ι., 2017 Έκδοση ΣΤ' Ατομικό και συλλογικό εργατικό δίκαιο. Εκδόσεις: Σακκούλα.
3. Καμπέρης, Ν., 2001, «Κοινωνικές Αναπαραστάσεις των Νέων Εργαζομένων για την Εργασία και Εκπαίδευση», Εκδόσεις : Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
4. Τεγόπουλος και Φυτράκης, 2004 «Επιδημία,» σε Μικρό Ελληνικό Λεξικό - Αναθεωρημένη Έκδοση, Αθήνα.
5. Παπαβασιλείου, Χ., 2000, «Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση», Αθήνα.
6. Πηλαβάκη, Α, 2006, «Φύλο-Απασχόληση και Επιχειρηματικότητα», Αθήνα.
7. Χλέτσος Μιχαήλ, Η Νεοκλασική προσέγγιση της αγοράς εργασίας και της ανεργίας. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
8. Μαρξ, Κ., 2010 Μισθωτή Εργασία και Κεφάλαιο 1847. Εκδόσεις: Σύγχρονη Εποχή
9. Βιβλίο Αρχές Οικονομικής Θεωρίας Γ Λυκείου

Ξένη Βιβλιογραφία

10. Mankiw, G., 2002 , «Μακροοικονομική Θεωρία», Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα.
11. Keynes, J., 1936, The General Theory of Employment Interest and Money

Νόμοι και άρθρα

1. Άρθρο 669 - Αστικός Κώδικας - Λήξη της σύμβασης (ΑΚ 361)
2. Άρθρο 669 1 Ν. 2112/20
3. Π.Δ. 81/2003 «Ρυθμίσεις για τους εργαζόμενους με συμβάσεις ορισμένου χρόνου» (ΦΕΚ Α' 77), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 180/2004 (ΦΕΚ Α' 160)
4. Άρθρο 41 του ν. 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (ΦΕΚ Α' 152)
5. Οδηγία 99/70/ΕΚ σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου»
6. Άρθρο 67 παρ. 5 του Ν. 4808/2021
7. Νόμος 4690/2020. Κύρωση: α) της από 13.4.2020 Π.Ν.Π. «Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις» (Α' 84) και β) της από 1.5.2020 Π.Ν.Π. «Περαιτέρω μέτρα για

την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα» (Α' 90) και άλλες διατάξεις. ΦΕΚ Α'104/30.5.2020.

8. Νόμος 4690/2020. Κύρωση: α) της από 13.4.2020 Π.Ν.Π. «Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις» (Α' 84) και β) της από 1.5.2020 Π.Ν.Π. «Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα» (Α' 90) και άλλες διατάξεις. ΦΕΚ Α'104/30.5.2020

9. Άρθρο 92 του ν. 4461/2017 (Α' 38)

Ιστοσελίδες

1. <https://ypergasias.gov.gr/ergasiakes-scheseis/atomikes-ergasiakes-sxeseis/symvasi-exartimenis-ergasias/>
2. <https://ypergasias.gov.gr/>
3. <https://www.statistics.gr/>
4. [https://ec.europa.eu/eures/main.jsp?catId=380&lmi=Y&acro=lmi&lang=el&recordLang=el&parentId=&countryId=GR®ionId=GR0&nuts2Code=%20&nuts3Code=null&mode=shortages®ionName=%CE%89%CF%80%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%BF%CF%82,](https://ec.europa.eu/eures/main.jsp?catId=380&lmi=Y&acro=lmi&lang=el&recordLang=el&parentId=&countryId=GR®ionId=GR0&nuts2Code=%20&nuts3Code=null&mode=shortages®ionName=%CE%89%CF%80%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%BF%CF%82)
5. <https://ec.europa.eu/eures/>
6. <https://www.dypa.gov.gr/storage/statistika-stoikheia/proslipseis-proghrammaton-apaskholisis-oaed-tin-periodo-tis-pandimias.pdf>
7. <https://www.dypa.gov.gr>
8. Μαγδαληνή Τριανταφυλλίδου, 2020 , Οι επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στην ψυχική υγεία. Τρίμηνη, ηλεκτρονική έκδοση του Τμήματος Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
9. <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/coronavirus-disease-covid-19-how-is-it-transmitted>
10. Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας, «Ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης λοίμωξης από το νέο κορωνοϊό (COVID-19) ISO WEEK 39,» 6 October 2021. <https://eody.gov.gr/wpcontent/uploads/2021/10/covid-gr-daily-report-20211006.pdf>
11. <https://bioiatriki.gr/istoriki-anadromi/>
12. <https://www.capital.gr/me-apopsi/3526470/pandimia-kai-anergia-pou-briskomaste-kai-poes-einai-oi-prokliseis>
13. <https://covid19.gov.gr/covid19-live-analytics/>
14. <https://www.worldometers.info/coronavirus/>
15. https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2022/07/Ethsia_Ekthesi_2022.pdf
16. <https://www.ot.gr/2022/05/12/plus/executive/gynaikeia-ergasia-i-pandimia-epefere-meiosi-ton-pososton-apasxolisis/>
17. <https://www.naftemporiki.gr/finance/story/1714196/oi-epiptoseis-tis-pandimias-stin-agora-ergasias-to-2020>
18. WHO, 2009. «Pandemic Influenza Preparedness and Response: A WHO Guidance Document», 2009. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK143062/>

Επιστημονικά περιοδικά

Macneil, W. & Topping, K. (2007). Crisis management in schools: Evidence-based prevention. Journal of Educational Injury.